

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103 Telephone: 431-6344

Lietuvos Laisvės Kovos Metai
LIII. Lapkritis — November 6, 1968 Nr. 11C

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SLOVAKIJOJE

DIDESNĖ NEPRIKLAUSOMYBĖ IŠ PRIEŠO MALONĖS

Galima sakyti, kad istorija kartojasi. Kai Hitleris okupavo Čekoslovakiją, jis Slovakijai davė nepriklausomybę (bent formaliai). Kai Sovietai okupavo Čekoslovakiją, ji dabar buvęs paskelbta federacija, kurioje mažesnė Slovakija gavo praktiškai nepriklausomybę lygiais teises. Hitleris savo žygiu norėjo sau palengvinti Čekijos valdymą, Maskva turi tuos pačius tikslus. Ji net suskaldė Čekoslovakijos komunistų partiją į dviatskiras partijas. Likimo ironija norėjo, kad tuo padalinimo momentu pirmą kartą Čekoslovakijos priešakyje, jei ne formaliai, tai faktinai, kaip partijos generalinis sekretorius, ir viso 'Prahos pavasario' sąjūdžio "spiritus movens" buvo slovakas Aleksandras Dubčekas. Kaip žinia, Čekoslovakijos valstybės tėvu laikytinas čekas Jan Masa-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

ryk. Toje valstybėje tačiau gyveno eilė tautų, pati Čekija atrodė būsianti per maža, kad galėtų atskirai gyventi. Užtat prie jos buvę prijungti slovakai, apie 3,3 milijonai vokiečių, gausios vengrų, ukrainiečių ir lenkų mažumos. Santykiai tarp čekų ir slovakų niekad nebūvo labai geri. Čekai sumažesnėm pertraukom būvo vokiečių - austrų valdomi, slovakai vengrų. Čekai husitai XV amžiuje buvo trumpam išvadavę slovakus iš Vengrijos priežiūros, tačiau vėliau vengrai vėl išgalėjo.

Europos revoliucijos metais -- 1848 -- Slovakijoje prasidėjo nepriklausomybės sąjūdis su kovos daina "Nad Tatrousa blyska" (Virš Tatros jau žaibuoja). 1945 m. toji daina buvo pridėta prie Čekoslovakijos himno.

Po 1848 m. revoliucijos slovakų tautiniai siekimai buvo labai persekiojami, jų kalba, artima čekų, buvo uždrausta vartoti valdinėse įstaigose.

Kadangi slovakų kultūrinis ir ūkinis lygis buvo mažesnis už čekų, pastarieji, įkūrus 1918 m. Čekoslovakiją, praktiškai visur išviešpatavo, kas, aišku, nepatiko slovakams. Hitleris, norėdamas tai išnaudoti 1939 m. kovo 14 d. užtat paskelbė Slovakijos nepriklausomybę, ją tačiau pastatydamas "unter den Schutz des Deutschen Reiches". Karo laimėjimui pakitus, Slovakijoje prasidėjo priešnacinis sąjūdis, kurio vadovybę greitai pasigrobė komunistai.

Po karo iš Čekoslovakijos buvo išvaryti visi vokiečiai ir 70.000 vengrų. Karpātų Ukrainą prisijungė sovietai. Čekijoje per formaliai laisvus rinkimus, komunistai, surinkę 41 procentą balsų, tapo didžiausia partija seime, tuo tarpu Slovakijoje jie gavo tik 30% balsų, dauguma ten priklauso katalikų liaudies partijai.

1948 m. komunistams išgalėjus Čekoslovakijoje, daug slovakų nukentėjo už "buržuazinį nacionalizmą". Prahos CK persekiudama Slovakijos šviesuomenė, skatinimo krašto supramoninimą. 1937 metais slovakai sudarė 24,5% viso krašto gyventojų, tačiau jų darbai atiteko tik 7,9% viso krašto pramonės produkcijos. 1966 metais slovakai sudarė 31,1 gyventojų procentą ir jų pramonė jau pagamino 21,7 bendros produkcijos. Ūkinę pažangą lydėjo ir švietimo pakilimas. Čekai buvo šalinami iš visų anksčiau turėtų aukštesnių ir geresnių vietų. Galų gale slovakas Dubčekas pradėjo vadovauti abiejų tautų kovai už didesnę nepriklausomybę nuo Maskvos. To tikslu jis negalėjo pasiekti, bet Slovakija su 4,5

New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugijos susirinkime pirm. dr. V. Avižonis įteikia Diplomatinės Šešui dr. A. Budreckio knygą, kurios išleidimą gydytojai finansavo. Nuotraukoje iš kairės: dr. A. Budreckis, min. S. Lozoraitis, dr. V. Avižonis ir dr. V. Paprockas. L. Tamošaičio nuotrauka

NEW YORKO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS PARAMA LIETUVYBEI

New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugijos susirinkimas įvyko š.m. spalio 26 d., dr. P. ir E. Legeckijų namuose, Jamaica, N.Y.

Iškilmingą aktą pradėjo dr.-jos pirmininkas

EMILIJA ČEKIENĖ

dr. Vytautas Avižonis, pranešdamas, kad šis susirinkimas nėra eilinis dviem atvejais: 1) bus supažindinama su dr. Algirdo Budreckio išleistu anglų kalba 147 puslapių leidiniu "The Lithuanian Revolt in 1941", kurio išleidimo pagrindą sudarė New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugijos narių suaukotas tūkstančio dolerių įnašas ir 2) šiame susirinkime dalyvauja Lietuvos Diplomatinės Šešfas Stasys Lozoraitis, Generalinis Konsulas New Yorke Anicetas Simutis, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas su ponionėmis ir kiti organizacijų bei spaudos atstovai.

Dr. V. Avižonis supažindino dalyvius, kaip draugijos nariai vykdė šį nutarimą ir jo įgyvendinimą tą mintį prieš porą metų pasiūlius dr. V. Cekui ir aktyviai parėmus dr. V. Paprockui, pirm. dr. V. Avižoniui ir daugumai kitų gydytojų draugijos narių.

Autorius dr. A. Budreckis dėkojo už paramą ir nupasakojo, kaip jam kilo mintis ra-

šyti šią temą istorijos magistro laipsniui gauti. Padėkos ženklą visiems draugijos nariams autorius įteikė po vieną egzempliorių su savo parašu.

Dr. P. Legeckis, Valdybos sekretorius papasakojo savo prisiminimų iš 1941 m. birželio mėnesio.

Lietuvos Diplomatinės Šešfas, pakviestas tarti žodį pasidžiaugė, kad mūsų gydytojai yra jautrūs Lietuvos reikalams ir moraliai bei materialiai efektingai remia kitų atliekamus lietuvių tautai naudingus darbus. Jis pažymėjo, jog politikoje būna įvykių, kurie sukelia neužmiršamus atsiminimus. Prie tokių priklauso ir 1941 metų birželio 22 dienos sukilimas, kuriam vadovavo prof. J. Brazaitis. Ši dr. Budreckio parašyta, New Yorko Lietuvių Gydytojų dr.-jos finansuota knyga ir supažindins anglų kalbos skaitytoją, kad Lietuva nebuvo parsidavusi komunistams. Min. S. Lozoraitis sveikino autorių už atliktą taip naudingą darbą ir New Yorko gydytojus už efektingą paramą, įgalinusią šią knygą išleisti.

Generalinis Konsulas New Yorke Anicetas Simutis kalbėjo: "Autorius dr. A. Budreckis sakė, jos jis buvo nustebęs, kad parama jam atėjo iš nepolitikuojančios organizacijos vieneto -- LGD -jos, iš profesinės daktarų organizacijos. Noriu pabrėžti, sakė A. Simutis, kad medicinos daktarai visais laikais pasižymėjo atsidavimu savo tautai ir jos reikalių vispusišku rėmimu. Todėl ir šie 1000 dol. parama yra tik lietuvių med. gydytojų garbingų tautinių tradicijų bei savo tautai išpareigojimų tęsimas.

Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas pabrėžė, kad sukilimas buvo didis (Nukelta į 2 psl.)

Mirė Jonas J. Kazanauskas

Spalio 31 d. Chicagoje mirė Jonas J. Kazanauskas, Mutual Federal Savings prezidentas, sulaukęs 78 metų amžiaus.

Velionis buvo taurus lietuvis, priklausęs Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai, aktyviai dalyvavo ALT darbuose ir finansistiškai remdavo lietuviškuosius reikalus. Buvo Vilties Draugijos šimtininkas ir didelis Dirvos rėmėjas.

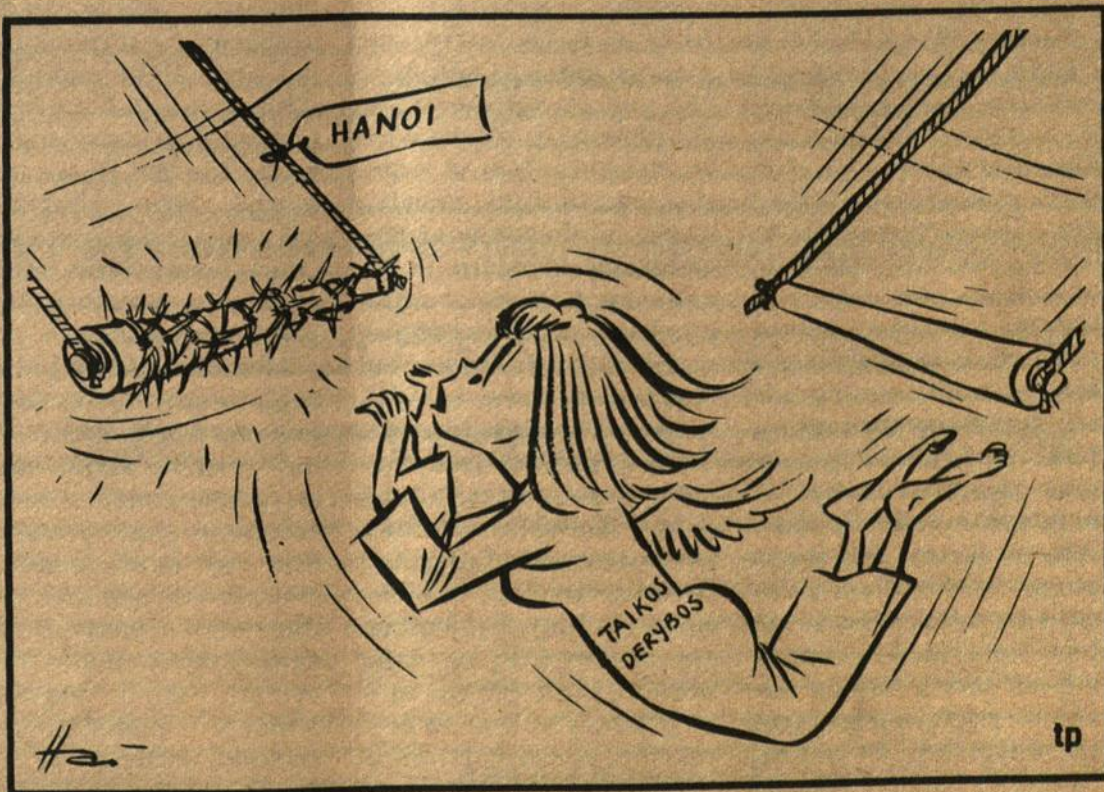
J.J. Kazanauskas gimė 1890 m. rugpjūčio 13 d. Panevėžyje. Baigęs Mintaujos gimnaziją 1910 m. atvyko į JAV. Čia Valparaiso universitete baigė buhalterijos studijas ir 1917 m. pradėjo tarnauti banke. 1919 m. buvo išrinktas Chicago Mutual Federal Savings and Loan Association direk-

toriumi, o nuo 1932 m. tos pačios bendrovės prezidentu.

Velionis aktyviai reikėsi lietuviškoje veikloje. 1914 m. dalyvavo lietuvių seime, kur buvo keltas Lietuvos nepriklausomybės reikalas, dalyvavo komitete Klaipeidos kraštui atgauti, 1935-44 m. buvo Dariaus -Girėno legiono posto direktorius ir pirmininkas.

Velionis paliko žmoną Antoinette, dukrą Joan Oksas su vyru Casimir, du anūkus, seseris Stefaniją, Magdalėną ir Emiliją.

Palaidotas lapkričio 2 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, palydint gausiam būriui draugų ir pažįstamų.

Akrobatika su kliūtimis...

Lietuvių tautos kilmės beiėskant (17)

GRAŽIOJI ELENA

Sekant Trojos karaliaiio Parisio (Paris) meilės žygius, ar nenuėjome per toli į praeitį, į padavimus ir mitus, beiėskant savo prabodų? Didžioji Britų Enciklopedija Trojos karą ir Homero epopėją vis tebetraktuoja kaip "legendą". Veltui Schliemanas įrodė tą miestą tikrai buvus, atkasda-

Č. GEDGAUDAS
SANTA MONICA, Calif.

Nuo "legendarinio" hetitų mūšio Kadešo laukuose jau praėjo tūkstantmečiai, draugų ir priešų situacijos šimtus kartų pakito, bet tam tikra hieratine nepajudinama povyza vis dar tebekliudo ramiai ir vie-

kokio Ivanausko, o ne Ivanovo kūrinys. Kada gi mes atsibusime?

Tie žmonės dirba rimtai iš peties. Jų tikslas pavyti ir pralenkti, netik atominėje srityje. Jie jau ant tiek pažengę, jog prie progos galinurodyti ir tokių pasaulinių autoritetų kaip Meillet, Brugman, Benveniste silpnėsnes vietas, ir kartais gana pagrįstai. Navių šovinistinių išsišokimų, kaip pas lenkus, su žiburiu pas juos nerasi. Gerai, kad tam draugui rūpėjo savoji tezė: mat jisai irgi ieško savo tautos kilmės, ir mūsų keliai susitikio priverstinai ten kur tyvuliuoja baltoslavų šaltinio versmė. Tačiau toji paradoksinė situacija, kurioje tenka sutikti su Maskvos mokslo, yra gana laikinas ir atsitiktinis dalykas. Kuomet jie išsidrąsinę mūsų tylos pradės įrodinėti, jog hetitai slaviskai kalbėjo, bus jau pervėlu pareikšti protestus.

Žymų inasų hetitų studijose sudaro ir prancūzų mokykla. E. Laroche

Štai mūsų seniausiojo rašto pavyzdys, šiuose Hetitų "bustrapedon" būdu įrašytuose hieroglifuose yra ir lietuviškų žodžių.

mas jo mūrus. Veltui pati Enciklopedija, sau prieštaraudama, sąžiningu tikslumu išvardina keliasdešimties seniausių rašytojų, palikusiu mums istorinius tokių aprašymus nepriklausomai nuo Homero. Visgi tai esą tik "legenda ir ganai! Bet palaikite, yra ir daugiau tokių per akis nukalbėjimo pavyzdžių. Štai kad ir Urartu karalių sąrašas iš 9-6 šimt. prieš Kr., paduodamas Bossert'o (Anatolien 88-89 p.). Jį perrašysime nepakeičiant nei kablelio, neatlievinant nei vienos raidės. Lūtupris, Išpūnis, Menusas, Argistis, Rusas, Erimėnas. Ar nėra išpūdis, jog čia mums gimininga kalba, tik pagaunantį archaiską? Klystate, pareiškia Bossert ir Fiedrich: "Urartu kalba yra gimininga Hurritų kalbai, jina net neindoeuropietiška!"

Matote kas dedasi. Kai tokie mokslininkai atsiduria prieš kokią nenuginčijamą įrodymą, jie apsisvelka savopačiomis kilmingiausiom išieginėm autoriteto togom ir iš viršaus nulemia to įrodymo visai nesant. Yra toks vienas Prancūzijoje Monsieus Dauzat, kurį čia buviai laiko didele pagarboj kaip vietovardžių ir asmenvardžių orakulą. Jo nuopelnas: Ouzouer, Pietų Prancūzijos ežerų pavadinimą liūdyjantį neabejotiną Vendų-Vanduolių palikimą, jam pavyko cirko kalbiniais kaulų išnarstymais išvesti iš lotynų "Oratorium". Ir dar vienas jo pasiekimas: "Archaiską lietuvių kalbą reikia įrikiuoti tarp keltų ir ūgonų, kaip menką likutį" (L'Europe linguistique, p. 51).

Arba dar aršiau, toks "užangažuotas" mokslininkas išraito jums sakinių per 14 puslapių, knibždantį tematiškų imperfektyvo elementų asmenavimo variantais, pašiūsusį supinam kibišais, perpildytą stabilių prasmes keitimų slėgtais, ir supainioja viską taip beviltiškai, kad norėtusi iš desperacijos čia pat pasidaryti harakiri tik ką išgalastu ir nublizginti abliatyvu...

ningai dirbti bendra civilizacijos darbą akivaizdoje artėjančio džiunglių pasaulio.

Bet yra ir kita gana gausi ir nuolat auganti ieškotojų grupė, kuri mielai priimtų mūsų aiškinimus ir bešališkai

Hetitų karaliaus didysis antspaudas, užrašytas klynraščiu. Reikia stebėtis nepaprastai aukštu graviravimo meno lygiu bei geometrinę priemonių pritaikymu.

svarstyty argumentus, bet pamačiusi jog mes spinduliuojame savo nebuvimu kalbotyros ir proto istorės laukuose, ir pati užtenkmai nemokėdama lietuviškai, nesirūžta išsišokti pirmoji "ne savo pupose". O dar kiti tose pupose seniai šeiminkauja. Jiems gražioji Elena visai ne legenda. Pokarinis susidomėjimas hetitų kalba, ypač atradus Karatepe dvikalbį užrašą, rimtų mokslininkų tarpe nepaprastas. Nuo Hrozny ir Surtevento nueita tiek toli, jog pav. rusų kalbininkas V.V. Ivanov jau paduoda kelis šimtus baltos - slavo - hetitų - liuvių (liaudų) bendrų žodžių. Jojo 300 pusl.knygoje "Bendraindo-europeinė, pro-slaviška ir anatoliška kalbinės sistemos" (Maskva 1965) kurią reikia skaityti pačiu išsamiausiu ir rimčiausiu veikalu hetitologijoje, jisai visai nesivaržydamas Vakarų mokyklos prietarais ir tabu, tiksliai ir atvirai bei sensacingu efektyvumu naudoja veik kiekvienam puslapy lietuvių, ar senprūsių ar latvių kalbos senam raktą beaiškinant ir belyginant su hetitų. Susidaro išpūdis, jog knyga galėtų būti greičiau

onomastikos rinkinys, su pilna dokumentacija yra labai vertingas, tik deja kiek sužalotas, kaip ir mūsų Enciklopedijoje neteislinga Akkado kalbos tarmė. Mat hetitai naudojo semitų klynraštį, tik jį tardavo lietuviškai. Jų kalboje ch raidės visai nėra, todėl skaityti jų žodžius akkadiškai nėra logiška.

Prie jų jau nustatytų hetitų kalboje lietuviškų žodžių daugybės tebūnie man leista pridėti trigrašį. Taip Kubabbar, metalas, Vakaruose vartojamas dabar vario, cuprum prasme, kupfer, o pas mus ir hetitus sidabru pažymėti. Šaknis Kubaba, atrodo kilusi iš kepti, o bar iš virti, varyti, taigi metalo seniausio pavadinimą išvedam iš jo gamybos proceso. Šubiluma karaliaus vardo pirmoji šaknis rišasi su Šiu, Šiuva, Šuwa, -- V.V. Ivanovas įrodė ją kilusią baltų *švento. Luluma, mūsų vertimu tai *Lielums, Didysis. Žodis, kaip pažymi E. Laroche, buvo vartojamas ir ežerui pavadinti, bet reikia čia pridėti kitą be galo būdingą perkeltinę prasmę "liūtas". Taip to karaliaus vardo vertimas: *šventalielonys, stiprusis. Ir iš tiesų jisai buvo

New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugijos valdyba su svečiais. Sėdi iš kairės: dr. V. Avižonis, dr. P. Legeckis, dr. Narvidas, dr. Žemaitienė, dr. Geldnerienė, dr. A. Budreckis, dr. Giedraitienė, dr. B. Janauskas iš L.L. ir dr. Jankauskas iš N.J. L. Tamošaičio nuotrauka

NEW YORKO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ
PARAMA LIETUVYBEI...

(Atkelta iš 1 psl.)

lietuvių tautos įvykis, bet negeru laiku, kada visa Europa degė, todėl jis nepasiekė to tikslo, koki turėjo pasiekti.

Prof. J. Brazaitis, buvęs to sukilimo dalyvis pažymėjo, kad čia buvo kartojami trys žodžiai: autorius, knyga ir daktarai. Jaunas autorius kartą atėjo pas mane su 50 klausimų apie tą sukilimą, kalbėjo J. Brazaitis. Nustebau išgirdęs puikiai kalbant lietuviškai, o dar labiau nustebau, kai antrą kartą atėjo jau su rankraščiu. Jis sukilimo įvykius pristatė su šiluma, jis išvengė heroizmo, idealizmo, didvyrių. Autorius mums parodė kitą didvyrį -- mažą, pilką žmogų, kuris įvykdė tą sukilimą. Žmogų Lietuvoje gimusį ir augusį, ne koki pasirodusį politiką, žmogų nejučiantį heroizmo, bet jaučiantį, kad kitaip negali būti, kitaip negali daryti. Tuo sukilimas įrodė, kad nepriklausoma Lietuva nebuvė be reikalo, nes išaugino jaunimą, kuris mokėjo aukotis.

Auka, kaip ir kiekvienas dalykas yra užkrečiamas, sakė J. Brazaitis. Jūs, daktarai už tą svečiai.

mažą auką turėsit vieną atpildą, nes jausitės dalis tos Lietuvos, kuri buvo nepriklausoma, buvo kovojanti, kuri dabar yra ir dar bus vėl nepriklausoma. Istoriją rašo ne tie, kurie kuria, bet kita ateinanti generacija, linkiu, kad ta pagunda ir toliau palaikytų mūsų bendrą darbą, -- baigė žodį J. Brazaitis.

Dr. V. Paprockas pabrėžė, kad tas leidinys užpildė dalį spragos kaip trūkstantos anglų kalba informacijos apie Lietuvą. Prof. dr. V. Kanauka, kuris itin rūpinosi šio leidinio parama, buvopagerbtas tylos minute ir atsistojimu. Jo našlė Ona Kanaukienė savo žodyje pabrėžė, kad ji didžiuojasi, jog jos a.a. vyras visą gyvenimą stengėsi palaikyti tą seną lietuvių gydytojų tautinę patriotinę visuomeninio darbo tautos tradiciją.

Po oficialios dalies skaitė paskaitą dr. Irena Giedrikienė tema "Protinis ir fizinis vaikų atsilikimas". Popaskaitos šeiminkė ponis E. Legeckienė pakvietė prie vaišių stalo. Šiame reprezentaciniame New Yorko Lietuvių Draugijos susirinkime dalyvavo 65 gydytojai bei svečiai.

ELECTRICIANS
MACHINE REPAIRMEN
PRODUCTION WORKERS
THE STANDARD TUBE CO. DIVISION OF
MICHIGAN SEAMLESS TUBE CO.

LOCATED AT 24400 PLYMOUTH RD. 11 MILE BLOCK WEST OF TELEGRAPH IS SEEKING QUALIFIED APPLICANTS TO FILL THE ABOVE OPENINGS. EXCELLENT FRINGE BENEFITS PROGRAM AND WORKING CONDITIONS. APPLY TO PERSONNEL OFFICE MONDAY THROUGH FRIDAY 9 A.M. TO 5 P.M.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week

every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

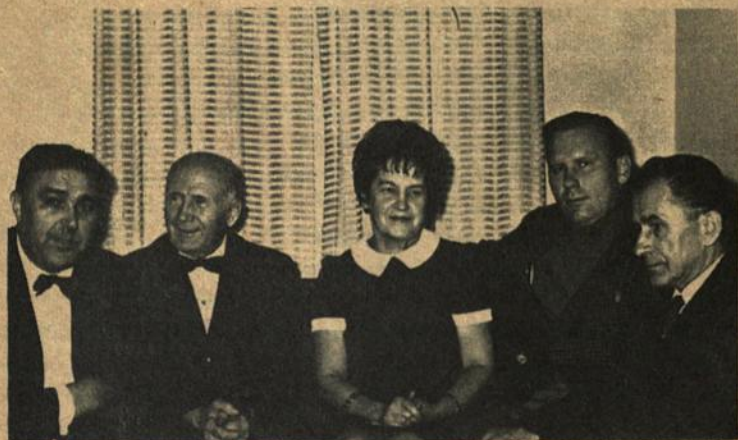
Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių nuomonę.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpus.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Valdyba. Sėdi iš kairės: Antanas Senikas, Jurgis Kiaunė, pirmininkė Emilija Čekienė, Saulius Sirusas ir Liudas Tamošaitis.

ŽODIS Į LIETUVIŲ VISUOMENĘ

Lietuvos Laisvės Kovos Metams baigiantis lietuvių išeivija jau yra atlikusi visą eilę didelių darbų: Kultūros Kongresas, Tautinių Šokių šventė, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas ir kiti. Tai vis manifestacinio pobūdžio laisvosios lietuvių tautos dalies reprezentacija tikslu parodyti svetimiesiems mūsų tautos kultūrinės vertybės ir teisę į laisvą nepriklausomą tautos gyvenimą.

Visų aukščiau minėtų žygių įvykdymui lietuvių visuomenė sudėjo daug protų, daugybę darbo rankų, tūkstančius dolerių lėšų ir nesuskaičiuojamą daugybę poilsio valandų. Ir niekas nesuskaičiuos, tiksliai neįvertins mūsų kūrėjų įnašo į tas manifestacines šventes, kurių dėka mes galėjome parodyti savo tautos kultūrinės vertybės ir tik tuo keliu išeiti per spaudą, radiją ir televiziją į svetimo krašto mases.

Šios didingos iškilmingos šventės jau praeity, bet mūsų siekis tėvynei Lietuvai laisvės ir toliau turi būti keliamas savo ir svetimųjų tarpe, tik jau kitais keliais, kitomis priemonėmis.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDAS eilę metų telkęs lėšas išleidimui anglų kalba leidinio apie Lietuvą savo išpareigojimus tautai ir visiems rėmėjams baigia įgyvendinti. Veiklas parašytas penkių autorių: prof. Jonas Puzinas -- Lietuvos proistorė; prof. Juozas Jakštas -- istorinė dalis; dr. Albertas Gerutis -- Lietuvos nepriklausomybės laikotarpis; dr. Algirdas Budreckis -- Rezistencija krašte ir veikla užsienyje nepriklausomybei atgauti; Stasys Lozoraitis -- Lietuvos Diplomatijos Sėfas -- Lietuvos laisvės kovos perspektyvos.

Veiklas apie 600 puslapių, iliustruotas ir apima visus Lietuvos laikotarpius, pavadinamas "LITHUANIA". Leidžia Mandyland Books Inc. leidykla, kurios patyręs anglų kalbos stilistas, amerikiečių enciklopedijos redaktorius, u-to istorijos profesorius peržiūrėjo kalbą ir stilių pritaikė amerikiečiui skaitytojui. Šiuo metu veiklas jau surinktas ir korektūros išsiuntinėtų autoriams peržiūrėti.

Tai yra kitas kelias eiti mums į viešąją pasaulio opinią per JAV informacinius centrus ši veiklą paskleidžiant per viešas bibliotekas, per didžiąją spaudą. Tai ne vienos dienos praeinanti pakiliuos nuotaikos informacija, bet ilgo, tylaus, kruopštaus ir pastovaus aukščiau minėtų autorių darbo

PLB DVIDEŠIMT TREČIAS SEIMAS BUS GERESNIS

Sesės ir broliai Lietuvių Bendruomenės nariai!

Kaip visi žinot, trečiasis PLB seimas pasibaigė. Gal dabar nebereikėtų mums daug minguoti ir kalbėti. Prisikalbėjome ir prisišėjom seime. Prisišėjom, kad savo gyvenime dar niekada nebuvau taip fiziškai išvargęs ir prispaustas visokių pagrindžio bėdų, kaip per praėjusį seimą New Yorke. Dabar mums jau užtektų tiek daug kalbėti, o daugiau pradėti vėl dirbti, kam išpareigojome ir ką kiekvienas savo vietoje galime padaryti.

Kaip mačiau iš aprašymų laikraščiuose, kai kurie mus pagyrė už atliktą darbą ir seimo parengimą, kiti kritikavo ir peikė net taip smarkiai, kad esą nebuvę reikalo atstovams į taip blogai pravestą seimą važiuoti. Nėra dalykų kurių nebūtų galima padaryti dar geriau. PLB-nė dar labai sena organizacija, jos seimas buvo tik trečias iš eilės. PLB seimai būna kas penki metai. Aš beveik galiu visai drąsiai mūsų spaudai ir mums visiems prizadėti, kad PLB-nės dvidešimt trečias visuotinis seimas bus daug geresnis, tvarkingesnis, be jokių trūkumų ir padarys pačius geriausius, pačius išmintingiausius nutarimus, jei tik užsienyje dar bus užtenkamai lietuvių jiems išklausti ir įvykdyti.

Tuo tarpu aš į gyvenimą ir į Lietuvių Bendruomenę žiūriu taip, kaip žiūri automobilistai į savo mašinos gazolino tanką. Ilgesnį kelią pavažiavęs, vis pasižiūriu, kurioje vietoje stovi rodyklė. Na, ateina laikas, kai pamatau, kad rodyklė stovi lygiai viduryje tarp "full" ir "empty". Ir tada apsiereikia žmogaus būdas, koks tas žmogus yra: ar, kaip jūs sakot, optimistas, ar pesimistas? Pesimistas žiūri tik į tą pusę, kur tuščia, kur jau "empty" ir pradeda jaundintis, rūpintis, nusiminti. Jau gazo beliko tik pusė, blogai, greit pritrūks, o kelias per dykumą dar ilgas, Dieve mano, kas bus, kai visai nieko nebeliks, sustosim, pražūsim!... Oi optimistas žiūri tik į pilnąją pusę ir nė kiek nesijaudina, nesikarščiuoja: o, sako jis sau, dar gazo daug, dar užtenkamai, dar gera pusė, dar toli važiuosim, ir jei bus mažai, tikriausiai privažiuosim gazolino stotį ir vėl papildysim...

Tos vaikiškos istorijos pamoka visai paprasta. Važiuojant vis reikia žvilgtelėti į rodyklę, bet nėra reikalo jaundintis ir iš anksto pradėti kankintis. Ir gal geriau pažūrėti dar į pilnąją, negu tik į tuščiąją pusę. Aš

JUOZAS J. BACHUNAS
PLB Pirmininkas

gyvenime esu įpratęs vis labiau žiūrėti, kur dar pilna, o ne kur tuščia arba kur pasidarys kada nors tuščia, ir nematyčiau reikalo iš anksto pradėti jaundintis.

Norėdamas grįžti prie senų ginčų -- ir man rodos labai tuščių ginčų, -- katroje rodyklės pusėje stovi liberalai ir katroje Bendruomenė gali važiuoti saugiau ir su kuriais jos automobilis sustos ar nuriedės į komunistinį glėbį, -- aš galvočiau, brangūs tautiečiai, kad mūsų rodyklė rodo dar pilną pusę ir net po truputį kyla, kur pilnyn.

O tas man ir davė pagrindo šiandien prisiminti ne tik trečią PLB-nės seimą, bet ir dvidešimt trečią, kuriame nei aš, nei jūs nė vienas tur būt nedalyvausite, gal tik atsiųsdami savo linkėjimus iš geresnio pasaulio tiems anksčiau anksčiau, kurie jame dalyvaus. Gal tada bus išnykusios ir dvi pikti kovojančios srovės -- liberalai ir konservatoriai, o atsiradę kokie nors nauji liberalūs konservatoriai ir konservatyvūs liberalai... Gal tada bus pranykusios ir tos dvi visiškai naujos "partijos" mūsų amerikiniame gyvenime -- "tautininkai" ir "valstybininkai", o jų vietoje atsiras tautiški valstybininkai ir valstybiški tautininkai.

Matot, kaip žodžių ir net partijų pavadinimų reikšmės šiais laikais kartais staigiai pasikeičia. Man, kaip senam tautininkui ar senoviskam tautininkui, net galva svaigsta, kai reikia taip greitai bėgti, kad nors savo paties pavadinimą galėtum prisivyt... O kai reikia dar galvoti, kaip čia tau prisiegti dar ir valstybininką, tai man, kaip Amerikos piliečiui, visiškai susisuka galva.

Tai vis bėdos ir moksliški sunkumai, kuriuos, tikiuosi, per ateinančius penkerius metus ligi ketvirtojo seimo kaip nors išstirsime ir gal palengva išsprėsime.

O kol kas -- dabar geriau pažiūrėkime į savo gazolino tanko pilnąją pusę.

Man rodos, kad jau galėtume, per daug nepersigirdami ir nepameluodami, sakyti, jog prieš pusantro dešimtmečio užgimusį Pasaulio Lietuvių Bendruomenę yra paaugusi tiek, kiek jos metai rodo, matuojant žmogaus gyvengimo tekme. Ji dar jauna, dar "teenager", dar karšta, blaškosi, jos elgesiai ne visur atspėjami, ji maištauja prieš senius kaip mane, kartais... ir prieš

pusamžius, ir net prieš save. Ji jauna, bet už tat gyva, surandanti save ir išskleidusi savo sparnus, atrėmusi savo liaunas kojytes po visą platųjį laisvąjį pasaulį. Gal vieną dieną jis pradės surasti būdus, kaip įkelti koją ir į nelaisvąjį pasaulį, į Lietuvą, kur yra lietuvių tautinės bendruomenės kamienas. Ir tai būtų kova, kurią, tikiuosi, sveikintų ir visi mūsų "valstybininkai".

Statistikos, skaičiai neišreiškia gyvenimo tikrovės, bet ši tą vistiek parodo. Štai pastarajame seime New Yorke dalyvavo bendruomenės rinkti ar įgaluoti atstovai iš dvylikos įvairių užjūrių kraštų -- iš viso 21 delegatas. Mūsų Bendruomenės organizaciniam gyvenime tai pirmas toks atvejis. O iš Kanados ir JAV-bių -- 67 delegatai, kas yra normalu, nes čia gyvena dauguma užsienio lietuvių ir jiems atvykti lengviausia. Visame laisvame pasaulyje dabar veikia, ir ne tik popieriuje, bet ir gyvenime Lietuvių Bendruomenės organizacija 19-oje kraštų. Nebuvo seime delegatų iš septynių kraštų, kurie lietuviškos bendruomenės skaičium gana mažos ir nepajėgė delegatų atsiųsti, o mes dar nepajėgėme jiems šiuo atžvilgiu padėti.

Daugumoje kraštų, kur tik bendruomenės kiek gausnės ir turi daugiau žviesuomenės, jos sukuria kasmet ar rečiau lietuvių meno ir kultūros "dienas", pasitarimų savaites, konferencijas, suvažiavimus. Amerikos ir Kanados bendruomenės suorganizuoja ir praveda lietuvių dainų ir šokių šventes, sutraukdamos 10,000 - 12,000 židruvų. Arba tokius koncertus, kaip per pastarąjį seimą New Yorke, ir tokiose reikšmingose teatrų salėse, kur lietuviškos kultūros reprezentacija gauna lygiateisį pripažinimą šios šalies lygmenyje.

Tuo nenoriu pasakyti, jog visa tai padarė Bendruomenė, apylinkių, apygardų ar krašto valdy-

bos. Ne, tai padaro patys lietuviai, kultūrininkai ir menininkai, rašytojai, kompozitoriai, muzikai, šokių mokytojai ir šokėjai, chorų vadovai ir choristai. Tai jų asmeniškasis pasižymėjimas ir auka Lietuvai, savo tautos garbei. Bet jei nebūtų Bendruomenės organizuojančios rankos ir talkos, daugelis tokių, ypač labai stambių manifestacijų, tur būt nebūtų įvykusios.

Tą patį galėtume pasakyti apie lietuviškas šeštadienines mokyklas, institutus, vasaros stovyklas vaikams Amerikoje ir kituose kraštuose, skautų stovyklas kone visuose kraštuose. Tai yra jauniausios ir jaunosios kartos lietuviško ugdymo ir išlaikymo centrai. Tėvyniškumą, privati iniciatyva, šiaip įvairių draugijų ir grupių parama, -- bet jei ne visur, tai beveik visur jūs rasite čia ir Lietuvių Bendruomenės apylinkės apygardą ar krašto valdybos talką, jeigu ne patį gimimo ir išsilaukimo pastovų ramstį.

(Pabaiga kitam numerį)

HELP WANTED MALE

GENERAL BOX COMPANY - Corrugated box factory in Warren. Production workers. Good conditions and all fringes. Steady work and some overtime for those who want to grow and stay with a AAA-1 expanding company. Phone or stop at GENERAL BOX COMPANY, 13251 Stephens Dr. (9 1/2 Mile Rd. at Schoenherr), Warren, Mich. (313) 759-5000. (105-110)

LATHE & TURRET LATHE OPERS. Needed for fast growing middle-sized company. Top rates, all fringes. Steady non-seasonal employment. PYLES INDUSTRIES INC. 28990 Wixom Rd., Wixom, Mich. See Mr. Berkaw from 8 to 5. An Equal Opportunity Employer (106-110)

PAPER Trimmers, Sheeters and Slitter Operators. Top wages and fringe benefits, permanent employment, excellent working conditions. Only experienced need apply. SEAMAN PATRICK PAPER CO. 2000 Howard St., Detroit, Mich. 313 -- 825-5500

All replies kept confidential (105-111)

STEFANIJOS RŪKIENĖS

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

Daugelis nekantriai laukia ir teiraujasi, kada knygu rinkoje pasirodys Stefanijos Rūkienės, Sibiro kankinės, išgyvenimų ir prisiminimų knyga. Pirmoji dalis, pavadinama "Vergijos kryžkeliuose", jau atspausdinta ir atiduota knygriškyklai. Knyga, su žurn. Emilijos Čekienės įvadu, dail. Alg. Muliolio aplanku ir dail. Vidos Stankuvienės teksto iliustracijomis, turės 443 psl. teksto ir vėliausiai už poros savaitių bus galima gauti Dirvos redakcijoje, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103. Netrukus po to ji bus gaunama ir pas vietinius knygų platintojus.

Knygos kaina 5 dol., kitais viršeliais 6 dol. Norintieji įsigyti ją kaip galint greičiau, prašomi užpildyti žemiau dedamą atkarpą ir su pinigais ar čekiu tuojau pat atsiųsti Dirvai. Užsakymai bus pildomi pagal jų gavimo eilę. Pirmiesiems užsisakiusiems knyga bus išsiųsta š. m. lapkričio 15 d.

Kietais viršeliais knygos įrišimas gali užsidedsti dar apie porą savaitių. Jų kiekis leidžiamas ribotas, todėl norintieji knygą su kietais viršeliais prašomi itin paskubėti, kad jiems galėtume tokią knygą rezervuoti. Jeigu tokių pageidaujančių susidarytų daugiau, negu leidėjų buvo pramatoma, gali tekti dalį kartotinių viršelių egz. perrišti kietais. Todėl tokių egz. kaip galint skubesnį užsakymas ypatingai pageidaujamas.

Prenumeruokimės Stefanijos "Vergijos kryžkeliuose" sau perskaityti ir turėti, įsigykime ją dovanoti savo artimiesiems čia ir užsienyje. Skaudžiai išgyventa, vaizdžiai ir lengvu stiliumi parašyta Stefanijos Rūkienės knyga, be abejo, bus daugiausiai ir plačiausiai skaitoma. Ji bus geriausia ir kalėdinė dovana. Štai jos užsakymo pavyzdys:

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

196... m. d.

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (paprastais viršeliais su aplanku), kaina 5 dol.

..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (kietais viršeliais su aplanku), kaina 6 dol.

Ta pačia proga prašau atsiųsti egz. Giovannino Guareschi "Draugas Don Camillo", kaina 3 dol.

Mano adresas:

(įpavardė ir vardas)

(namo numeris ir gatvė)

(miestas ir valstybė, zip Nr.)

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

MOKA GERUS DIVIDENDUS.

PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

5%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.

(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.

(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (69)

BRONYS RAILA

TEISYBĖS BENDRAVARDIKLIS
ABSURDE

Plačiajai visuomenei skiriamas bendrinis laikraštis nėra, neturi ir negali būti mokslinis žurnalas, specialybė knyga ar profesorų paskaitų kolekcija universiteto katedrose. Laikraščiai, tarp kitko, dažnai liečia ir svarsto mokslinius klausimus, bet kita kalba ir stiliumi, suprastintai, masės skaitytojui nespecialistui įkandamu būdu, tariant, "populiariai".

Spaudoje dažnai randame straipsnių pvz. medicinos klausimais ar sveikatos patarimų, kaip kad Dirvoje protarpiais pasirodo gambiai parašyti Dr. D. Degesio ir kitų straipsniai. Dar dažniau spaudai reikalinga įvairių ekonominių problemų ir bėgančių tos srities reikalų populiarizacija, kuria, bent anksčiau, iš lietuvių ekonomistų talentingiausiai reikšdavosi Dr. K. Sruoga (šiuo metu labiau pasukęs į psichiatrijos mįslių sritį). Užvis dažniausiai būna liečiami įvairiopi kultūros, politikos ir teisės klausimai, kurie bene ryškiausiai išipina visuomeninio gyvenimo turinį ir atliepia plačiausių interesus.

Rašyti apie sudėtingus mokslinius dalykus visiems aiškiai, suprantamai, idomiai ir teisingai yra labai nelengva. Negalima perkrauti, per daug įrodinėti, skaitytoją dusinti detalėmis ir specialybės terminais; čia būtina tenkintis tik esme, išvadomis ir bendrinės kalbos stiliumi. Taip išdėstytos problemos kartais atrodo "nemokslinės", negilios, paviršutiniškos. Žinoma, taip ir būna, kai populiarizatorius pats yra tik mėgėjas, diletantas ar tik šiaip arogantiškas grafomanas. Specialistui tas iš karto matyti.

Gyvenimas ir teisė

Be abejo, sutiksime su V. Vaitiekūnu, kad sudėtinguose mūsų politikos ir teisės dalykuose, kur užkliudomos mūsų tautai "didžios reikšmės problemos", labai jau dažnai mūsų laikraščiuose karaliauja suirutė, tuščiažodžiavimas, siauraregystė, diletantizmas ir grubus obskurantiškumas, o protarpiais paprastų paprasčiausias chamo ir aroganto chuliganizmas. Mes dažniausiai ne pačias problemas nagrinėjame ir savo pozicijų pažiūras dėstom, bet svaidomės akmenimis, kaltinimais, diskriminacijomis, ir jei tau mano pažiūra nors truputį kur nebeatinka, tuoj tau virstu "tautos išdaviku".

Tas pats prokuratūros maras, o ne teisiųjų problemų vėsus aiškinimasis, kaip matėm, yra užgožęs ir kai kuriuos mūsų juristus. Teisės mokslai politikos ir žmonių bendruomenės gyvenimui labai svarbūs ir būtini. Bet ir jie dar nėra kokia kristalinė evangelija, kurios teigimais ir dėsniais viskas galima išspręsti ir sklandžiai sureguliuoti. Teisės mokslas turi ne tik daug šakų, bet ir įvairių, gana skirtingų filosofinių kryptų. Pvz. "naturalitai", arba prigimtinės teisės doktrinos išpažintojai į daugel praktinių gyvenimo problemų žiūrės ir aiškins žymiai kitaip, negu pozityvinės teisės doktrinos šalininkai. Jie vieni kitus laikys klystančiais, tik tai dar nereiškia, kad rimti mokslininkai skirtingai galvojančius tuojau dėl to apšauks nusikaltėliais ir tautos išdavikais. Šis liguistas ir grubus bruožas tuo tarpu tebėra labiau tik mūsų tremties kai kurių juristų privilegija...

Būtų per ilgą aiškintis, kaip mes galėtume surasti bendrą kalbą ir kriterijų, savo rūšies bendravardiklį mūsų visuomenės ir tautos sopuliams aptarti. Siūlyčiau kompromisinę formulę, kuri visuomet buvo mano pažiūra nuo to laiko, kada ją įsisavinau iš man daugiausiai įtakos padariusio tarptautinės teisės mokytojo prof. A. Jouffre de la Pradelle. Šis iš esmės konservatyvus prancūzų katalikas mums studentams per paskaitas dažnai kaldavo į galvą vieną, berods, paprastą, tačiau kardinalinį dėsni: - viskas, kas yra gyvenime, turi būti ir teisėje.

Kad šis dėsnis virstų abipusiškai realus ir sumažintų konfliktų galimybę, jis turėtų būti dar pamatuojamas ir iš antro galo: - viskas, kas yra teisėje, turi būti ir gyvenime. Taip abipusiškai tikrindami, mes truputį nuskriausime prigimtinės teisės idealistus ir romantikus, bet užtat mūsų teisės konceptų nerašysime tik ant tekančio iliuzijų vandens. Kai mūsų politinės veiklos ambonose bepasiliko tik užmojis "didžios reikšmės problemas" griežtai išspręsti ir net "tautinės drausmės" teisinę nustatyti, remiantis pirmiausia legalistinio ginklų sandėlio lobiais, tam tikras tikrovinės padėties ir pažiūrų skersvėjis gal būtų naudingai vėsinant tiek Lietuvos laisvinimo galimybių, tiek ir, sakykim, legalaus bendravimo su tauta problemose.

Žarijos tikrovės dugne

Šalia anąkart paminėto man patikusio vienintelio humoristinio sakinio, V. Vaitiekūno brošiūroje esama ir daugiau vietų, rodančių tam tikrą autoriaus blaivumą ir pastangą, bent teorinę, nenutrukinti nuo tikrovės. Priešingai politinių partijų pirmininkams su jų pliku, vien garsiai žvangančiu militarizmu ir išeiviško išdidumo tuščiažodystėm, mūsų teisininkas vietomis sugeba suvokti problemos paisybę žymiai blaiviau ir giliau. Pvz. kai rašo: "Lais-

vųjų lietuvių tautinei sąmonei ir tautinei gyvybei labai svarbus yra juo glaudesnis bendravimas su Lietuva. Ilgesniui laikui nutrūkusį ryšį su savokamie- nu, išeivija greitėjančia sparta praras tautinį savitumą (47 p.).

Galėčiau pridėti, kad vien fizinio ryšio palaikymas su kamieniu dar nėra esminis. Būtų jis ar nebūtų, išeivijos tautinio savitumo išlikimas pirmiausiai priklauso nuo to, kiek ji pati pajėgia, sugeba ir nori dalyvauti tautinės kultūros kūrybos savaranki- koje raidoje. Tam šiandien vis dar matyti šiek tiek teigiamų ženklų, nors dar daugiau izoliavimosi pri- vatinių interesų labui ir savanoriško tautinio nusi- žudymo pavyzdžių. Kas beliko iš ankstybosios išei- vijos vėlesnių generacijų ir koks gyvosios sąmonin- gos lietuvių bėnos nušimtis žėri vėliausios imigrantų bangos auksinėje jaunuomenėje?

Tai matyti visur ir nuolat, tik nebenorėčiau šia proga gaudinti skaitytoją.

Ir brošiūros autorius tikrai pamaišo patį išei- vijos gyvenimo tikrovės dugną, kartu užuominom lyg ir akstindamas susiprotėti, ką išeivija dar galėtų atlikti teigiamo sau ir savo prarastam "kamienui", kai kitoje vietoje (38 p.) jis vėl pareiškia: - "Fak- tiškai mes, laisvieji lietuviai, savo pačių tautinei gyvybei dvasios ir pavyzdžio turime ieškoti paverg- tosios tautos atsparoje svetimiesiems. Tik šia prasme ir laisvųjų lietuvių bendravimas su Lietuva turi reikšmingą vaidmenį. Laisvieji lietuviai gali stiprinti Lieuvoje nepriklausomybės ir laisvės il- gesį, gali nunešti Lietuvai laisvės žarijų, bet ne lie- tuvių bėnos atsparos, kurios patys dažnai stokoja"...

Žlibas rodys kelią matančiam?

Koks pagirtinas šiose idėjose stilias ir tono skirtumas nuo tų, kurie tik didvyriškai šaukia tris- kart kovon, reikalaudami tautiečius ko trumpiausiu laiku išvaduoti Lietuvą ir paniekinančiai bara, nu- rašo, išskiria, atriboja, nusmerkia ir išdavikais išvadina visus kitus, kurie "nenori kovoti"! Koks ramumas akivaizdoje šūkių fanfarų, kai ištremiuo- toje kovoje jokių apčiuopiamesnių mūsų ženklų nebeišmatyti ir tose partijose, kurių pirmininkai, pabudę vidurnaktį, bent kartą per metus nuslaubia nebekaringą liaudį šaukimais į kovą!

Teisinguose Vaitiekūno konstatavimuose ligi dugno atsiskleidžia išeivijos tautinio gyvastingumo ir jos egzistencijos prasmingumo didelė programa. Ir tuo pat laiku - tikroji drama, pati skaudžiausia, pati absurdiškiausia. Autorius savo brošiūroje jos plačiau neišvysto, niekur gelmingiau nepanagrinėja, tad pamėginkim jam truputiuką padėti ryškumo dė- lei bent kelių klausimų pastatymu.

Kaip mes ieškojom ir tebeieškom, būdami laisvi (!), savo tautinės savisaugos ugdymui, savo tautinės gyvybės išlaikymui įkvepiančios dvasios ir pavyzdžių iš pavergtosios tautos atsparumo valios ilgai okupacijai ir svetimiesiems, - vadina- si, iš jos tautinės ir dvasinės rezistencijos?

Kur tasai mūsų reikšmingas bendravimas su Lietuva, kai ir dėl mažai reikšmingo ar visai ne- reikšmingo bendravimo pasitaikančių progų ir nu- tykėlių pas mus nuslaubia nerimas, aliaras, piau- tynės ir niekinimasis, neatsakingas ir neprausta- burniškas koliojimasis?

Kuo, kaip ir kada išeivijos laisvieji lietuviai stiprina laisvės ir nepriklausomybės ilgesį Lietu- voje? Ką toji tirpstanti saujelė atkaklių ir išti- kimųjų liepsnų uždega savo prakalbom, rezol- liucijom, straipsniais, knygom, ne tik savo tarpe, čia aplinkui, bet - ir tai pabrėžtina, - ten, Lietu- voje, jos dabartinėje butyje, esančiom lietuvių tautos gyvenimo sąlygom, ten beveik nekintančiom ir iš užsienio nepakeičiančiom?

Kai laisvės karo metais dar bent keli herojai iš užsienio degė aukos ugnimi ir rizikavo nunešti į Lietuvą žinių ir iš ten parnešti tautinio atsparumo pavyzdžių, ir kai šiandien jaunoji karta tokio pasi- aukojimo ir atsakomybės kratosi, kaip degančių ža- rių, užkritisų ant delno, - kokias gi mes per du dešimtmečių nešėm ar bent ryžtamės nunešti Lie- tuvai laisvės žarijas?

"Ideali pozicija"

Ir pagaliau, V. Vaitiekūnas keliais žodžiais duoda viską lemiantį ir teisingą atsakymą, kaip man atrodo, turbūt net nejausdamas viso tokios programos ir dalykų sąrangos tragiško absurdiš- kumo. Esą, anuos prasmingus dalykus ir "žarijas" mes galime Lietuvon nunešti, bet tik jau ne pavyz- dį lietuviško atsparumo, kurio "patys dažnai sto- kojame"! O Dieve gailestingasis...

Tai kokia jėga mus įkvėps ir stums kaip ir ko- dėl mes ten nešim, ką nunešim, koki nepriklausom- ybės ir laisvės ilgesį Lietuvoje įžiebsim, jeigu mums čia jau dažnai stokoja kaip tik topačio svar- biausio dalyko - tautinės gyvybės vitamino, tautinės ir valstybinės savisaugos, ne pigios dekoratyvi- nės, bet tikrai kūrybiškos tautinės dvasios žarijų prasmingai lietuviškai gyventi, dorai veikti ir nuo- lat aukotis aukščiausiam tautos idealui? Ką ir kaip

Alfonsas Tyrulis

DALIA

Vėl ruduo. Žinau, kur vėjas
Daužo namo langines.
Bet toliau - artojas sėjas
Javo šventai duonai, nes

Žino jis: nemirs, kas sėta,
Kas pavasario išlauks.
Nors iš tyko, nors iš lėto
Aukso mūras vėl išaugs.

Į žiemkenčio kietą dalią
Bus sudėta mūs viltis:
Želmenims, kurie išalę,
Švies dar saulės ateitis.

ŽIBURIAI ANT KAPŲ

Ir vėlei tas pats liūdesys,
Ir giesmė nebaigta, nulažta,
Ir vėjai, kurių teklausys
Tasai, kam graudu visada.

Palaidoję aukso lapus
Su liūdniausiom dainom,
Daugiau jam draugais jie nebus
Ilgiausio laukimo dienom.

Dėl to ant kapų, pelenų
Aš statyti paminklą turiu
Ne svajonių tuščių ir sapnų,
Tik galingos vilties žiburių.

tatai mes duosim, jeigu patys to nebeturim, jei žarijos išblėso?

Nenuostabu, kad tokioje circulus vitiosus arba užburto rato sąrangoje, tokioje absurdiškoje nuosmūkio kiauptymėje brošiūros autorius randa patį geriausią ir ne mažiau absurdišką atsakymą - irgi "idealą". Jis rašo (33 p.): - "Iš tikro, būtų idealu Lietuvos laisvės kovos atžvilgiu, jei laisvieji lietuviai, išskyrus rezistencinio pobūdžio bendra- vimą su Lietuva, kitokio bendravimo galėtų išvengti, kol Lietuva išsilaisvins" (!).

Iš tikrųjų, pozicija labai "ideali", nėra ko sakyti, prieštarauti nebegalima, jos teigiamumai per- daug žavūs ir neabejotini. Pagal "patriotinę logi- ką", mes ir išeivijoje esame kovos padėtyje su oku- pantu, kovojame ir dar triskart šaukiame kovon, bet būtų idealu, kad galėtume visiškai išvengti bendravimo bei sąlyčio su priešu ir su Lietuva, "kol Lietuva išsilaisvins". Ne mūsų bus išlaisvin- ta, bet išsilaisvins. Vadinas, - pati...

Principas toks patogus ir tiek idealus, kad net ir Vaitiekūnas, kaip jis rašo, remdamasis "gyveni- miška išmintimi", sutinka jo praktišką vykdymą tru- pučiuką modifikuoti ir dievams nematant šiek tiek susitepti rankas. Mat, šalia idealo, yra ir blogis, kurį būtina pakęsti ligi tam tikros ribos.

Lietuvių Jūrų Skautijos skautininkai paskyrę pereinamąją tau- rę jaunių canoe irklavimo varžyboms.

PRODUCTION WORKERS

Male

Wood Working and Plastic

We Will Train You

Good Pay and Good Benefits

JONES & VINING, INC.

108 Sawtelle Ave., Brockton, Mass.

Mr. Ward or Mr. Holmes

(107-113)

VAIDILAI PENKIOLIKA METŲ

Juozas Stempužis

1969 metais Clevelando lietuviai galėtų minėti savosios kolonijos teatrinės veiklos šešias dešimties metų sukaktį. Clevelando Lietuviškų Draugysčių Istorijoje Peržvalgoje, išleistojo 1917 m., minima, kad 1909 birželio 28 buvo įkurta pirmoji teatro ir kitomis sceninio meno šakomis besirūpinanti organizacija -- Clevelando Lietuvių Teatrališko Choro Draugystė. Minėtoji draugystė tais pačiais metais SLRK (Susivienijimo Lietuvių Romanų Katalikų) Amerikoje seimo proga arba kaip užrašuose sakoma "... Papuošimui minėto seimo... sulosė veikalą vardu Ponas ir Mužikai".

Iš šių Clevelando lietuvių šešiasdešimties teatrinio darbo metų vienas trečdalis priklausytų RŪTOS ir VAIDILOS teatrams, kurių įkūrėjų ir ištiso dvidešimtmečio meno vadovu yra rež. Petras Maželis. Šia apybraiža nesiekama išsamiai žvilgtelėti į visus Clevelande veikusių teatro junginius. Kalbame apie paskutinius devyniolika metų išsilaikiusių ir iki šiol veikiančių RŪTOS Vaidilos teatrą, kuris Laisvės kovos metų proga dalyvauja pirmajame JAV lietuvių teatro festivalyje.

RŪTA ŽALIAVO
DVEJUS METUS

1949 metais Padėkos dieną P. Maželis per At-

lantą pasiekė Clevelandą ir už poros dienų jau režisavo V. Kudirkos "Tilto atsiminimų" ištrauką. Šiuo darbu buvo pradėta nauja teatrinės kūrybos vaga Clevelande, ku-

rią perkirpo iš Chicagos atvykęs Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas Antanas Olis. Taip buvo įkurtas Clevelande ALTS globojamas jaunimo teatras

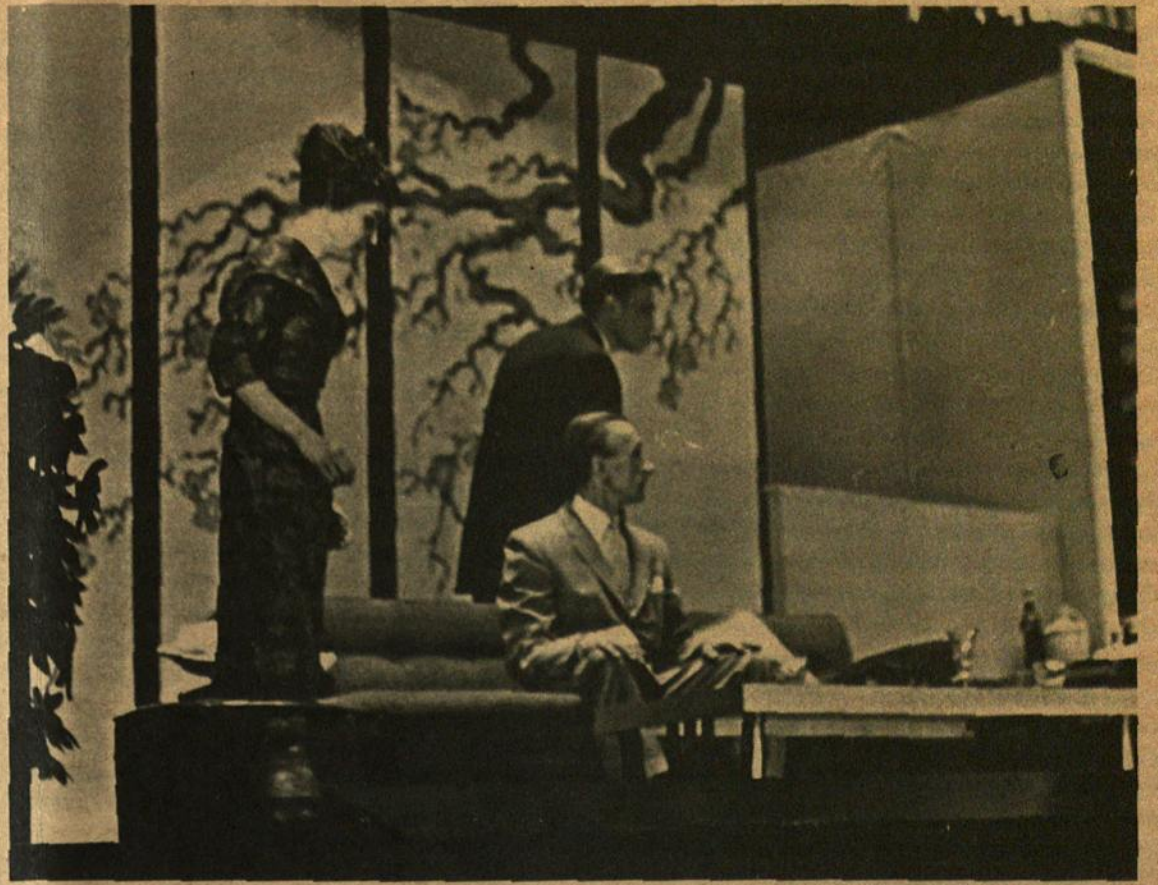

Vaidilos Teatro meno vadovas ir režisierius Petras Maželis.

rią jau režė naujieji ateiviai.

Tačiau spalvingesnės naujo lietuviško teatro įkūrimo iškilmės įvyko kiek vėliau -- 1950 gegužės 7. Lietuvių salės scenos uždangą puošė rŭtos šakelė. Per sceną buvo ištiesta lietuviška trispalvė juosta, ku-

RŪTA, kuris tapatį vakarą debiutavo B. Voveraitės veikalu "Žirgonė ir Gailė". Premjera susilaukė gražių atsiliepimų, gi labiausiai išryškėjo faktas, kad Clevelandas turi scenos kūrybiniam darbui pasiruošusių ir patyrusių vadovų rež. P. Maželį.

Scena iš V. Mariūno "Melas šventykoje". Nuotraukos: N. Maželienė, R. Zorska ir Ign. Gatautis.

Rŭta augo taip pat ir Dirvos laikraščio remiama, tai P. Maželis ne su Rŭtos atžalynu, bet su vyresniaisiais 1951 sausio 28 Dirvai suvaidino "Moterims neišsimeluosi", o 1952 sausio 27 įvyko Rŭtos teatro antroji premjera -- M. Venclauso "Burtininko pinklėse". Tai orientališkos pasakos siužetas, M. Venclauso suaktualintas šios dienos žmonėmis -- tremtiniais, ieškančiais paslapties, kaip patekti į gimtuosius namus. "Režisierius P. Maželis pasakos draminius elementus sukrystalizavo, apjungė juos į darnią ir gyvą visumą, sukurdamas menišką vaizdą... jis visa tai su jaučiu talentingumu atliko, nors jaunieji aktoriai buvo gana rupi ir žalia medžiaga jo režisūros kaltui," rašė Dirva (1952.1.31).

Šiuo pastatymu jaunimo teatras Rŭta baigė savo dviejų sezonų veiklą. Viltinį sceninės kūrybos žiedai, atrodo, buvo mimozinės prigimties, ir kažkieno paliesta, Rŭta suglaudė savo lapelius.

ATEINA VAIDILA

Kas kart stiprėjantis Clevelando lietuvių kultūrinis gyvenimas, negalėjo likti be savojo teatro. 1952 rugsėjo 27 scenos meno mėgėjų susirinkime Lietuvių salėje buvo paskelbti tokie įvadiniai žodžiai apie naujo teatro kūrimą: "... amžinosios Lietuvos tikėjimas ir meno galios stiprus jautimas verčia mus, Clevelande gyvenančius lietuvius, sakytinio ir dainuotinio žodžio meno mėgėjus, jungtis į scenos meno vienetą". Uždegą žodžiai lyg staklių šeivos, nors lėtai, audė naują teatrinį audinį. Clevelando ateitininkai ir skautai su P. Maželiu stato K. Binkio "Atžalyną"! 35 vaidintojai! "Jei Clevelando lietuvių visuomenė apskritai vertina ir brangina aktoriaus Petro Maželio sceninius pastatymus, tai "Atžalyno" laukė labiau už kitus dėl to, kad jis pats to nusipelnė. Todėl tą pačią dieną (1953 sausio 25) prireikė net dviejų spektaklių, ir į abu priglūžėjo pilna žiūrovų," rašė Darbininkas (1953.2.3). Su "Atžalynu", dedikuotu laisvai lietuviškai mo-

kyklai prisiminti ir rašytojui K. Binkiui paminėti, gimė Clevelando VAIDILOS teatras. 1953 kovo 19 išrenkama pirmoji vadovybė -- Z. Dučmanas, A. Liutkus ir P. Balčiūnas, kuri pakvietė P. Maželį teatro meno vadovo pareigoms.

Teatro pirmosioms metinėms atžymėti Vaidila stato K. Inčiūros "Dr. V. Kudirką", pakviesdamas Kudirkos vaidmenį atlikti Vilniaus dramos teatro veteraną akt. H. Kačinską. V. Mariūnas Dirvoje vertindamas "Dr. V. Kudirkos" pastatymą, kuris įvyko 1954 balandžio 25, pastebi: "Svečias Henrikas Kačinskas tituliniam Dr. Vinco Kudirkos vaidmenyje parodė niekad negęstantį savo meistriskumą... Su Kačinsku buvo jaučiama tradicinė vilniško teatro dvasia. O tai jau, tikinai, daugiau negu komplimentas Vaidilai. Tai pripažinimas".

1955 balandžio 30 Vaidila pasatato L. Fuldos "Mokyklos draugus". Šiuo spektakliu rež. Maželis ir jo bendradarbiai sukūrė daiktą, kurią jau galima scenos menu vadinti... Jis atstovos kaip gaivus ir idėjingas spektaklio organizatorius," konstatavo Dirva (1955.5.5).

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ GLOBOJA TEATRĄ

Po šešerių metų pastangų naujoji Clevelando lietuvių išeivija jau buvo stipriai susitelkusi Lietuvių Bendruomenėje. Iš tikrųjų, Clevelando LB apylinkė anuo metu ne tik plačiai apėmė savo kolonijos kultūrinio darbo barą, bet taip pat stipriai reikėsi apskritai JAV LB organizacijos ugdyme. Todėl buvo natūralu, kad 1956 metais Vaidilos teatrą perėmė globoti LB apylinkės valdyba ir teatras oficialiai pavadinamas JAV LB Clevelando apylinkės teatras Vaidila.

Bendruomenės globoje vaidiliai pastato L. Fodor "Brandos atestatai" (1956.10.21), Vydo "Ne sau žmonės" iš jo trilogijos "Prabochių šešėliai" (1957.10.13), A. Landsbergio dramą "Penki stulpai turgaus aikštėje" (1958.11.15), V. Mariūno "Melas šventykoje" (1960.3.12) ir M. Rostand "Žmogus, kurį užmušiau" (1961.3.13). Pastarąjį veikalą režisavo teatro administratorius ir režisūros asistentas Ig. Gatautis, kitus -- P. Maželis.

Bendruomeninio teatro ketverių metų laikas (Nukelta į 6 psl.)

Cleveland Trust is looking for people who have a tough time saving money.

Member F D I C

Jeigu pastaruoju metu turite jausmą, kad turėtumėte sutaupyti daugiau pinigų, mes patariame pasiteirauti apie mūsų Automatišką Taupymą. Tai yra patogus, laiką taupantis planas, tikriausias būdas kaip mes žinom pinigams taupyti reguliariai.

Štai kaip jis veikia:

1. Jūs nusistatote kiek norit padėti į savo taupymo sąskaitą kas mėnesį.
2. Toliau, nusistatytą dieną, kuri kas mėnesį bus jums geriausia pa-

dėti pinigus.

3. Pasakykite mums kaip nutarėt. Tada mes viską atliksim. Kurį mėnesio dieną jūs pasirinksite, mes jūsų pasirinktą kiekį pervesime iš jūsų čekių į jūsų taupomą sąskaitą. Ir taip pat automatiškai mes prirašysime jums nuosimčius.

Lengva, ar ne? Teiraukitės mūsų apie Automatic Savings tuojau. Pradėsite taupyti pinigus nors ir nenorėsite.

Cleveland Trust

D. Mackialienė ir E. Skujeneks Algirdo Landsbergio dramoje "Penki stulpai turgaus aikštėje".

Scena iš M. Venclauso "Užburtoji Dūdelė".

VAIDILAI 15 METŲ...

(Atkelta iš 5 psl.)

tarpyje Vaidilos premjerų centriniu tašku laikytina A. Landsbergio premijuotoji drama "Penki stulpai turgaus aikštėje". LAB apylinkės valdyba 1957 m. paskelbė dramos konkursą, kurio mecenatu buvo Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija. Buvo gauta septyniolika veikalų, kurių tarpe vertinimo komisija jautė išskirtinių esantį "Penkis stulpus". Komisija savitarpyje spėliojo veikalą esantį Škėmos, bet, atidarius voką, pasirodė pirmosios premijos laimėtoju esąs jaunas rašytojas A. Landsbergis.

"Penkių stulpų" premjera įvyko Vaidilos teatro penkmečio sukakties proga - 1958 lapkričio 15 Clevelando lietuvių salėje. "Premjera... buvo su tikta su dideliu clevelandiečių susidomėjimu. P. Maželio režisuotas pastatymas buvo spalvingas, atliktas draperiniam scenovaizdžiu su tautiškai improvizuota butaforija. Režisieriaus užmnyje buvo regima naujumo ir eksperimentinės drąsos. Vaidilos teatro vaidintojų pozijoje, žingsny ir žody šį kartą buvo išžiūrimas reikšmingas priartėjimas į scenos meno kūrybines nuotaikas. Autoriaus frazė skambėjo žviežiai ir poetiškai. Tik filosofiniu krūviu svirimintis nepasiruošusiam žiūrovui bus, berods, likusi tamsi ir nepastebėta", rašė Dirva (1958.11.17). Garsas apie naują lietuvišką scenos veikalą nuskambėjo plačiai. Vaidila su "Penkių stulpais" išvyksta gastroliai į Chicagą ir Detroitą. Po šių gastrolų ne Vaidilos teatras, bet autorius A. Landsbergis ir jo dramos siužetas, paimtas iš partizanų kovų supavergėju istorijos, patenka į kritikos ir polemikos ugnį. Spauda mirguliuoja tokiomis antgalvėmis: "Ir beliko tik penki stulpai turgaus aikštėje", "Penki stulpai dega", "Jau 15-ka stulpų turgaus aikštėje", "Rišam rašytoją prie stulpo be teismo", "Penki stulpai turgaus aikštėje, šeštasis Darbininko redakcijoje".

Kritikos ir polemikos audroje apie pačią dramą, mums šioje apybraižoje būdingos Kęst. Reikalo straipsnio mintys Dirvoje (1960.2.17), kai jis palygina Vaidilos pastatymą su Chicagos Community Theatre "Penkių stulpų" angliš-

kosios versijos pastatymu. K.R. rašo: "Lyginant CT vaidintojus su clevelandiečiais, gal būtų užtektų dviejų žodžių: pastarieji (clevelandiečiai, J.S.) geresni. Sakysim toksai Charles Preston'o Tardytojas... visiškai nubluktų prieš Igno Gataučio sukurto Tardytojo charakterį... Ed Irsch'o Jonas nebuvo toks šiltas ir paprastas, koki jį davęs Apanavičius, Barbara Dombre vis dėlto neturėjo tiek vidinės emocijos, kiek jos turėjo V. Žilionytė Jonės vaidmenyje.

Ilgiau minime "Penkis stulpus", nes Vaidilos teatras šiame laikotarpyje buvo sutelkęs pačius pajėgiausius Clevelando scenos darbuotojus, teatrinio meno patirtį igijusius dar laisvosios Lietuvos scenoje arba Clevelande nuo 1949 metų Rūtos-Vaidilos pastatymuose. Tai Z. Peckus, Ig. Gatautis, E. Bridžiuvienė, J. Pėterienė, Z. Dučmanas, D. Mackialienė, N. Maželienė, V. Žilionytė, V. Morkūnienė, R. Zorska, D. Balčiūnas, A. Barzdukas, R. Apanavičius, J. Citulis, P. Balčiūnas, E. Žilionis, A. Balčiūnaitė, J. Gailiūšytė, V. Gatautis, E. Skujeneks, G. Plečkaitienė, V. Plečkaitis ir kt.

VAIDILA VIENIŠAS MINI PENKIOLIKMETI

Nuo 1961 metų pavasario Vaidila nebetenka LB Clevelando apylinkės globos, ir 1961 balandžio 22 Clevelando lietuvių teatro Vaidilos vardu pastato A. Rūko komediją "Vieno kiemo gyventojai" pasirodo kiek vėliau - 1961 gegužės 20. Toliau seka Maironio drama "Kęstutis mirtis" (1962.9.29) ir M. Venclauso pasaka vaikams "Užburtoji dūdelė" (1964.11.14). Visi šie veikalai buvo režisuoti P. Maželio "Užburtoje dūdelėje" P. Maželis paruošė reljefingų dimensijų scenovaizdžius, drabužių skicų, o į teatro eiles atėjo nauji iš jaunosios kartos jėgų. Vaidila išryškino ir autoriaus M. Venclauso talentingą plunksną, su kuria jis reiškėsi ir Lietuvoje. Gražaus spektaklio įtaigota, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija 1965 metų kultūrinę 1000 dolerių premiją paskyrė "Užburtosios dūdelės" autoriui rašytojui M. Venclauskui.

Vaidilos teatro meno vadovo pastangos išlaikyti gyvą ir aktualų te-

atrą davė nabejotinių vaidinimų. Bet LB pradėjus dėti išskirtinį akcentą ant jaunimo veiklos, lokalinio teatro darbo sąlygos pasunkėjo. Vaidila dvejus metus - 1965 ir 1966 (kaip tik tais metais vyko Jaunimo Kongreso darbai) praleido meditacijų nuotaikoje, be jokių pastatymų. Be to, iš teatro eilių pradėjo trauktis veteranai, patyrę scenos mėgėjai. Reikėjo keisti repertuaro politiką, statyti ką nors jaunimui. 1967 metais Vaidila užsimoja pastatyti A. Rūko veikalą "Keturi keliauninkai". Tačiau veikalo prejerros data nukeliama į 1968 metus -- Vaidilos penkiolikos metų sceninio darbo ir Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo penkiasdešimties metų sukaktis. Kai 1968 sausio 27 įvyko "Keturių keliauninkų" premjera, prie dviejų reikšmingų sukakčių nelaukta prisidėjo ir liūdnioji trečioji -- veikalo autoriaus rašyto. A. Rūko mirties prisiminimas. Su pastaruoju veikalu Vaidila, minėdamas savąjį penkiolikmetį, vyksta į JAV lietuvių teatro festivalį.

Minėtini dar šie P. Maželio pastatymai: 1952 m. A. Grušo drama "Tėvas" (statyta Aidų žurnalui paremti) ir 1954 m. Z. Kudokienės-P. Zaranos operetė "Subatos vakarėlis" (Balfui). 1956 m. P. Maželis prie Vaidilos teatro įsteigia baleto studiją, kuri podviejų metų buvo uždaryta.

"Tėvo" dramai dekoracijos paruošė dail. V. Raulinaitis, o "Dr. V. Kudirkai" -- dail. K. Žilinskis. Visų kitų veikalų dekoracijų eskizus ir jų gamybą atliko pats rež. P. Maželis.

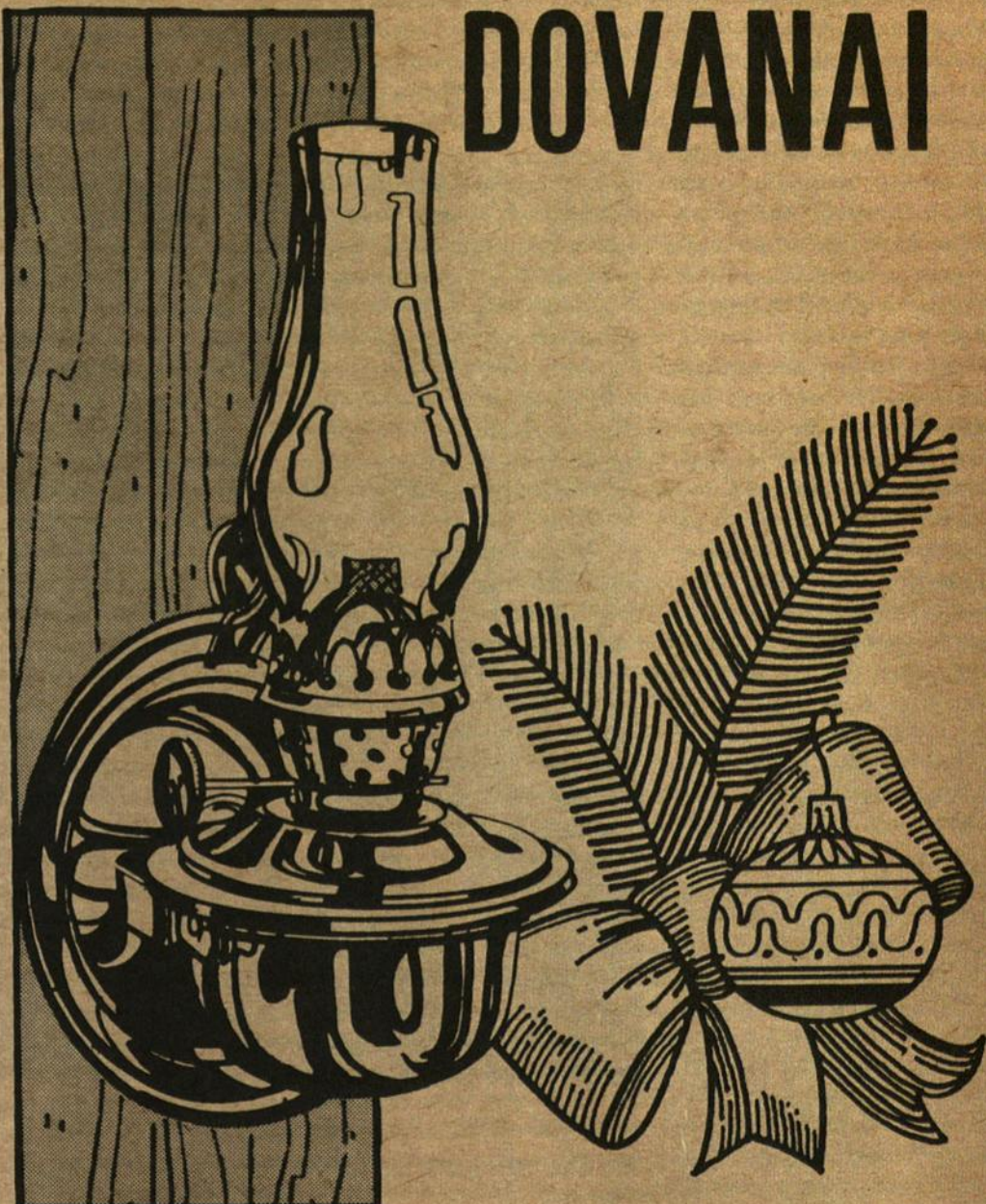
Jo talka buvo reikalinga visiems. Maželis dirba su jaunimu lituanistinėse mokyklose, režisuoja Tėvynės Garsų radijo valandėlei vaidinimus, jį kviečiasi talkon akademinių jaunimo koporacijų.

LEISKITE PAKILTI AUKŠTYN

Žvelgdami į paskutiniųjų dvidešimties metų Clevelando lietuvių scenos meno veiklą, jos centre regime rež. P. Maželį. Jo šakota patirtis teatre ir daugiapusė talentų prigimtis kolonijos teatre gyvenime palieka labai didelį įnašą. Dvidešimties darbo metų įnašą! Jis reiškiasi kaip teatro organizatorius, aktorius, režisierius, dekoratorius, choreografas, apskritai, vispusišką scenos menininkas. Suprantama, toks vispusiškumas ne visada buvo teigiamas faktorių spektaklių pastatymuose. Bet, žinodami kokio ribotos priemonės ir sąlygos yra bet kuriam kūrybiniam darbui, tai buvo reali neišvengiamybė, net maloni privilegija turėti Clevelando tokios šakotos patirties ir talentų vyrą. Todėl pelnytai P. Maželis pakviečiamas 1969 m. sezone režisuoti Chicagos Lietuvių Operos naująją premjerą -- J. Gaidelio operą "Daną".

"Nelenkite mūsų prie žemės! Neriškite sparnų! Leiskite pakilti aukštyn...", Stanislavskiotarti žodžiai "Aktorius savivuošėje". Tų žodžių

Ši Colonial žibalinė lempa DOVANAI

KAI ĮSTOSIT Į MŪSŲ 1969 Christmas Club

Ši graži dekoratyvinė žibalinė lempa jums visai dovanai — kai įstosit į Society's 1969 Christmas Club.

Ji yra puošni 7-3/4" aukščio varinė lempa. Galima naudoti stačioje pozicijoje, arba gali būti kaip dekoratyvė pakabinta ant sienos.

Taigi, nepraleiskit šios progos padaryti 1969 metais Kalėdas skaistesnėmis. Tik pradėkit savo Kalėdinio Klubo sąskaitą su \$1, \$2, \$5 ar \$10 savaitėje bent kuriame Society's 22 skyrių ir gaukit sau lempą nemokamai.

Society NATIONAL BANK OF CLEVELAND

NARYS FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

GENOCIDO PARODA

Chicagoje privačių asmenų iniciatyva, genocido parodai pradėta ruošti jau prieš 10 metų. Per šį laikotarpį sukurta labai daug fotografijų, dokumentų, suruošta vaizdžių, dokumentais paremtų diagramų ir kt. Visa parodos

dvasia ryškiausiai nusako Clevelando lietuvių teatro Vaidilos ir jo meno vadovo troškimą ateiviuose.

medžiaga bus talpinama 52-se dideliuose skyduose.

Parodos tikslas parodyti lietuvių tautos naikinimą, dokumentais paremta medžiaga atidengti komunizmo vykdytą ir dabar tęsiamą genocidą pasaulyje. Parodyti "tiktų statytojams", kad komunizmas yra išžudęs virš 90 milijonų nekaltų žmonių. Parodoje bus matoma bailsi tikrovė apie žiaurios tardymus, deportacijas, nekaltų žmonių žudymus.

Paroda Chicagoje numatoma atidaryti lapkričio pabaigoje. Vėliau

ji bus kilnojama ir į kitus miestus. Dėl saugumo parodos medžiaga sudaryta trijuose egzemplioruose.

Parodos iniciatoriai yra dail. Z. Kolba, A. D. Valėnas, J. Karklinis, prof. A. Varnas, J. Skorubskas ir L. Prapuolenis. Nuo šio pavasario ALT pasiūlė parodos ruošimą ir finansavimą. Komiteto pirmininku yra ALT valdybos narys Jonas Jasaitis. (Jš)

Skaityk ir platink DIRVĄ

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• L.V.S. Ramovė Clevelando skyrius lapkričio 9 d. (šeštadienį), 7:30 val. vak. šv. Jurgio parapijos salėje, 50 metų Lietuvos Nepriklausomybės sukakties proga rengia Kariuomenės šventės minėjimą-balių.

Sekmadienį, lapkričio 10 d., 10:30 šv. Jurgio bažnyčioje šv. Mišios už žuvusius, mirusius karius ir jų šeimas. Skyriaus valdyba prašo organizacijas dalyvauti su vėliavomis.

VILTIES ŠIMTININKAS

Jonas Urbšaitis, clevelandietis, atvykęs į Ameriką iš trepties 1949 metais, dabar pensininkas, įstojo į Vilties Draugiją, Dirvai paremti, su \$100.00 įnašu.

J. Urbšaitis yra Lietuvos kariuomenės savanoris-kūrėjas, karo lauke su lenkais buvo sužeistas ir galvą ir kairiąją koją, Lietuvos vyriausybės apdovanotas Vyties kryžium ir 10 metų Lietuvos Nepriklausomybės sukakties medaliu.

J. Urbšaitis dažnai paremia ir kitus lietuviškus reikalus.

• Dail. Alfonsas Dargis ir ponis, iš Rochesterio, viešėjo Clevelande pas pažįstamus. Šiuo metu A. Dargis ruošiasi naujai parodai. Rochesterio laikraštis "Democrat and Chronicle" spalio 13 kultūriniame priede įsi-

K. Kodatienė.

Džiugios mintys.

K. KODATIENĖS PARODA CLEVELANDE

Lapkričio 9 - 10 dienomis Čiurlionio Ansamblio namuose, vyks K. Kodatienės tapybos kūrinių paroda, kurią globoja Clevelando Skautininkų Draugovė.

dėjo jo nuotrauką ir davė plačią apžvalgą apie jo kūrybą, pažymėdamas, kad tai monumentalių formų ir apvaldytų spalvų dailininkas.

• Pijus Gudelevičius, iš Buenos Aires, po PLB Seimo ir A. Liet. Katalikų Federacijos suvažiavimo, lankydams kai kuriuos savo artimuosius Amerikoje, buvo užsukęs į Clevelandą ir aplankė Dirvą.

P. Gudelevičius iš Lietuvos išvyko 1934 metais, 16 metų išgyveno Italijoje. 1950 metais nuvyko į Argentina ir ten dirba laikraščio Laikas administratorium, bendradarbiu ir spaustuves darbininku, kaip ir tenka lietuvių spaudai pasiaukoti kitiems mūsų veikėjams.

Veikli visuomeninė kė ir skaučių veikėja Kunigunda Kodatienė pasutiniuoju metu pradėjo reikštis tapyboje. Baigusi tapybos kursus Hot Springs, Ark., ir studijavusi Flint Meno Institute, K. Kodatienė į viešumą išėjo su visa eile paveikslų -- aliejaustapyba drobėje teptuku ir peiliu.

Jos kūrinių pasižymi savo stiliumi ir abstrakto iki realistinių vaizdų bei natūrmortų, nuo beveik impresionistinio spalvų susilieimo iki aštrių kontrastinių linijų susikirtimo. Visi dvelkia stipria nostalgiska nuotaika, neramios, besiblaškančios dvasios ieškojimu. "Ir atskrido juodas paukštis" dvelkia baimės ir pesimizmo, bet pavasariškai gaivi alyvų puokštė ar nuotaikinas "Gamtoje" vaizdelis nušvinta džiaugsmingu kūrybinu nusiteikimu.

Grynai abstraktiniuose paveiksluose ("Paukštis", "Džiugios Mintys") aštrus kontūrų siūbavimas suteikia įdomios dinamikos išpūdį. Parodoje bus išstatyta virš 30 paveikslų, kurių vienas bus skiriamas laimingam parodos lankytojui tuoj po oficialaus parodos pristatymo, kuris įvyks sekmadienį 4 val. po pietų. Paroda žiūrovams bus atidaryta šeštadienį nuo 12 val. iki 8 v.v. ir sekmadienį nuo 3 iki 8 val.

Visuomenė kviečiama į parodą gausiai atsilankyti. (am)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

BALFAS PRAŠO PARAMOS

Kaip ir kiekvienais metais, BALFAs vėl prašo visuomenės paramos. Paramos tiems lietuviams, kurie mažiau laimingi negu mes gyveną JAV-bėse. Šiais Lietuvos Laisvės Kovos metais tie lietuviai laukia paramos, nes ne vienas iš jų Sibire, ar Lietuvoje, ar kitame tolimame pasaulio kampe kentėjo fiziniai ir moraliniai kovodami dėl savo tautos laisvės. Ypačiai šiais metais mes prašome gausnės paramos iš visų lietuvių, o ypatingai iš žemiau išvardintų:

1. Clevelande su artimais priemiesčiais, mums yra žinoma apie 1200 lietuvių šeimų. Iš jų tik apie 600 tai vienas, tai kitais metais aukoja BALFui. Tai yra tos šeimos bei asmenys, kurie visą laiką remia mūsų visuomeninį bei kultūrinį veikimą. Mes prašome šiais metais ir kitas 600 šeimų, kurių adresus mes turime, bet kurie į mūsų prašymą neatsiliepią ir neaukvoja, atsiųsti mums aukas paštu.

2. Laukiame didesnio širdingumo labdarybei ir susidomėjimo BALFui ir aukų iš mūsų jaunosios kartos, t.y. iš tos generacijos, kurie jaučia baigę mokslus ir yra naujasis mūsų inteligentijos elitas. Tik maža dalis iš šitos visuomenės grupės aukoja, nors turi geresnes pajamas ir aukštesnį standartą negu jų tėvai.

3. Mes negalime pasiekti lietuvių gyvenančių kituose Ohio mies-

tuose, kaip Akrone, Dayton, Warren, Sandusky ir kt. Prašome savo aukas siųsti mums paštu.

4. Pagaliau, valdybai reikia padėjėjų - talkininkų vajeaus pravedimui. Prašome savanorių talkininkus skambinti bet kuriam Valdybos nariui.

Tik visi kartu savo darbu ir duosnumu parengvinsime mūsų tautiečių sunkią padėtį duodami jiems viltį gyventi ir kurti. Tik visi kartu praskaidrinsime treptinio dažnai niūrią gyvenimo padangę.

BALFO Clevelando Skyriaus Valdyba: E. Stepas, F. Eidimtas, A. Puškoriūtė, V. Kasakaitis, V. Akelaitis, L. Kežėnys, A. Buknys, J. Dunduras.

Direktoriai: Dr. V. Ramanauskas ir V. Akelaitis

DON'T COME HERE!

IF YOU AREN'T LOOKING FOR A CHALLENGE DON'T WANT TO STUDY & WORK HERE! A SCHOOL OF OPPORTUNITY FOR A BOY WITH HIGHER THINGS IN MIND.

ST. JOSEPH SCHOOL FOR BROTHERS franciscan friars PULASKI, WISCONSIN 414-822-5422 (110-114)

HELP WANTED MALE

Skilled Trades

TOOLMAKERS VERT. LATHE OPERS. JIG & FIXTURE BLDRS. EXCELLENT RATES - BENEFITS Artco, Inc. 3020 Indianwood Rd. Lake Orion, Mich. (107-111)

EXCELLENT OPPORTUNITY For Ex-Servicemen Many Fringe Benefits Small Plant. Steady Work PRINTER For offset letter-press and typesetting DIE-CUTTER For Heidelberg-platen. Mehle vertical V-50

HANDYMAN Light assembly work, fabricating signs, decor, framing, etc. SHAW & SLAVSKY, INC. 13821 Elmira, Detroit, Mich. (110-116)

EXPERIENCED LABOR FOR STEEL WAREHOUSE

EXPERIENCED LABOR ONLY FOR SLITTING AND PROCESSING LINES FOR HEAVY STEEL COILS. OVERTIME AVAILABLE, EXCELLENT WAGE SCALE AND FRINGE BENEFITS.

Michigan Metal Processing Corporation 6650 Mt. Elliott, Detroit, Mich. AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER (108-110)

DIRVAI AUKOJO

K. Rukas, Hartford 1,00 E. Cibas, Milton 1,00 J. Žmuidzinas, Toronto .. 2,00 A. Mažeika, Los Angeles 1,00 A. Mironas Santa Monica 2,00 V. Taraškauskas, Montreal 2,00 S. Douvan, St. Petersburg.. 1,00 P. Žilys, Chicago 2,00 K. Pažemėnas, Hawthorne 2,00 M. Manomaitis, Boston ... 10,00 Br. Raila, Los Angeles ... 2,00 R. Gimbutas Topanga 1,00 U. Goulding Los Angeles .. 1,00 F. Vester, Preston Hollow 1,00 A. Mikolaitis, Cleveland .. 5,00 Šv. Kazimiero lit. m.

Tėvy K-tas Clevelande 1,00 R. Pauliukonis, Cleveland 30,00 J. Vaičaitis, Boston 2,00 L. Almario, Lockport 1,00 V. Boreišis, New York 1,00 S. Lukoševičius, Cleveland 2,00 K. Ripskis, Chicago 7,00 M. Ramanauskas, Oakville 1,00 D. Eidimtas, Oshawa 1,00 M. Kizis, Tecumseh 2,00 N. Cirtautas, Wyandotte ... 2,00 E. Jarašūnas, La Mirada 10,00 A. Markevičius, Santa Monica 10,00 J. Andrašūnas, Chicago ... 5,00 M. Premeneckas, Westlake 2,00 B. Kliorė, Cicero 3,00 P. Mitalas, Melrose Park.. 2,00 A. Tamulis, Cleveland 5,00 B. Aras, Silver Springs 3,00

WANTED ARC WELDERS AND LABORERS Permanent, profit sharing. Hospitalization, life insurance. STATE FABRICATORS 30550 W. 8 Mile Rd. Farmington, Mich. (110-116)

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED TURRET LATHE OPERATORS & SET UP MEN SCREW MACHINE OPERATORS & SET UP MEN Must be able to work from Blue Prints & Close Tolerance. Set up own jobs & sharpen own tools. Short run aircraft work. (313) LI 8-6111 Mr. A. Dines SYNCRO DEVICES, INC. 3265 Bermuda Ferndale, Mich. (110-113)

PRINTING HELP: We need: 1 Stripper—Experienced in all phases of stripping and platemaking. 2 Offset Pressmen—5 years or more experience. 1 Letter Pressman—experienced on both platen and cylinder. 1 Estimator and Production Manager—Graduate of Printing Management School preferred. Guaranteed annual salary with many fringe benefits including life insurance, hospital insurance and Merit Vacation. Send personal resume to: FORD PRESS INC. 1700 James Savage Road Midland, Michigan 48640 (110-112)

INSPECTORS

DIE SETTERS

ROLL FORM OPERATORS

ALL SHIFTS

APPLY

21650 Hoover Rd.

Warren, Mich.

(108-110)

ELECTRIC MOTOR REPAIR MAN

With good mechanical and electrical ability. Will train. Full time. Apply—

J. C. ELECTRIC MOTOR REPAIRS 13401 MT. ELLIOTT 313-366-6940

(108-112)

Naturally SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909 798 EAST 185th STREET 6712 SUPERIOR AVENUE 13515 EUCLID AVENUE

HOME and REMODELING LOANS

INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue 361-1763

936 East 185th Street 531-7770

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos Taryba Clevelande posėdžiavusi, aptarė visą eilę Sąjungos vidaus reikalų.

Nutarta suaktyvinti Sąjungos skyrių ir įgaliotinių veiklą, tęsti toliau naujų narių įjungimo akciją ir iš naujo atkreipti dėmesį į jaunimo politinį švietimą ir auklėjimą, sudažinti "Tėvynės Sargą" leidimą bei praplėsti žurnalo turinio plotmę, LKDS Biuletenis taip pat bus sudažintas.

Svarstyti finansiniai klausimai ir lėšų kaupimas kai kuriems planuojamiems veikams leisti bei užsieninei veiklai remti.

Taryba pritarė Centro Komiteto linijai VLIKE bei nusistatymui PLB ir jos valdybos, vadinamojo bendradarbiavimo, santykių su ALTu ir kitais klausimais.

Posėdyje buvo išrinkti trys Tarybos vicepirmininkai: dr. K. Šidlauskas, P.

Vainauskas ir kan. V. Zakarauskas. (LKDS Centro Komiteto vicepirmininkas). Tarybos sekretorium yra P. Kliorys.

CHICAGO

NAKO PARODA

Antanas Nakas atostogų metu daug laikopas šventė tapybai ir muzikos komponavimui.

Dabartiniu metu jis ruošiasi savo individualinei parodai, kuri įvyks š.m. lapkričio 16-24 d. Čiurlionio Galerijoje, Chicagoje.

Iš profesijos būdamas muzikas, tapybos studijoms pašventė 4 metus laiko Chicago Dailės Institute ir, be to, ilgą laiką dirbo privačiai su iškiliais menininkais.

Vilties Draugijos šimtininkui, ALT S-gos nariui ir Mutual Federal Savings prezidentui

A. A.

JONUI J. KAZANAUSKUI

mirus, skausmo valandoje žmonai ANTOINETTEI, dukrai JOAN OKSAS ir žentui KAZIMIERUI OKSUI, anūkams, seserims ir giminėms reiškiamo gilią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

A. A.

V. JANAVIČIENEI

mirus, Jos sūnus KAZI ir STASI su jų šeimomis giliai užjaučiame ir kartu liūdime

J. ir L. Matulevičiai,
A. ir St. Lileikiai ir
P. Babickas

ALT S-gos Chicago skyriaus nariui
A. A.

JONUI J. KAZANAUSKUI

mirus, žmonai ANTOINETTEI, dukrai JOAN, žentui KAZIMIERUI OKSUI, seserims, giminėms ir pažįstamiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

ALT S-gos Chicago
Skyriaus Valdyba

A. A.

Pulk. KAZIUI BABICKUI

mirus, jo sūnų RYTĄ ir visus artimuosius giliai užjaučia ir kartu liūdi

L. T. M. Čiurlionio Ansamblis

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania CHICAGOJE

Maloniai kviečiame Tamstą atsilankyti į L.S.T. Korp! Neo-Lithuania 45 m. sukaktuvinę

METINĖ SVENTĖ,

1968 lapkričio 9 d., 7:30 val. vak. Jaunimo Centro salėje, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill.

Apie Jūsų dalyvavimą prašome pranešti iki š. m. lapkričio 5 d. Mečiui Šimkui, 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632. Telef. 254-7450.

Visi korporantai(ės) dalyvauja su spalvomis.

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania Chicagoje

ŠVENTĖS PROGRAMA

- 10 val. ryto pamaldos už mirusius korporacijos narius Jėzuitų koplyčioje.
- Po pamaldų lankymas mirusiųjų korporantų kapų šv. Kazimiero kapinėse.
- 7:30 v. val. iškilminga Korp! Neo-Lithuania sueiga ir junjorų kėlimas į senjorus.
- Vakarienė ir šokiai.

(Šokiama groso Korp! Neo-Lithuania orkestras).

Šventės ir vakarienės išlaidoms padengti aukojama:
studentai — \$3.00
visi kiti — \$5.00

Savo darbuose jis puoselėja tapybos spalvų ir muzikos garsų artumą. Kadangi dabar fizikos mokslo srityje intensyviai daromi bandymai muzikos garsą paversti į spalvą, tai jam ši idėja labai artima ir duoda daug inspiracijos, dirbant tapybos srity.

1966 metais jo individualinė paroda Čiurlionio Galerijoje turėjo didelį pasisekimą ir ją aplankė virš 700 asmenų.

Jungdamas dailę su muzika, šią vasarą, pagal lietuvių poetų eilėraščius, jis sukomponavo 10 dainų bosui, o pagal anglų ir prancūzų eilėraščius po dvi dainas. Į magnetofoninį juostą įrašė 10 improvizacijų fortepijonui, pagal liaudies dainų motyvus.

Savo tapybos darbuose jis nebando iliustruoti muzikos, tačiau paveikluose stengiasi tik išreikšti nuotaiką artimą muzikos kūrinių garsams.

Šioje parodoje bus išstatyta 62 paveikslai įvairios tapybinės technikos.

Paroda atidaroma lapkričio 16 d. 7 val. vak. Čiurlionio Galerijoje, Chicagoje. (dk)

BOSTON

NEOLITUANŲ VAKARAS

Korp! Neo-Lithuania Bostone rengia savo metinę šventę šeštadienį, lapkričio 9 d., ALT Sąjungos namuose, 484 E. 4th Street, South Bostone. Pradžią 8 val. vakare. Bus vaišės ir šokiai. Kviečiami visi. Rengėjai

NEW HAVEN

JAUNIME PIRMYN!

New Haveno moksleivių ateitininkų kuopa ruošia visam gimnazijos amžiaus jaunimui bendrą studijų dieną gruodžio 8, šv. Kazimiero parapijoje, New Havene.

Programa prasidės 10:30 v. pamaldomis. Bus A. Saulaičio ir E. Sužiedelio paskaitos ir diskusijos.

Nors šokių nebus, tikimasi susidomėjimo netruks.

Dėl informacijų kreipkitės į pirmininkę Gitą Merkevičiūtę, 17 Lincoln St., New Haven, Conn. 06511.

NEW YORK

PRADEDAMAS BALFO VAJUS

Bolfo Centro patalpoje įvyko New Yorko Bolfo skyriaus komiteto posėdis. Šiais metais skyriaus komitetą sudaro pirmininkas kun. J. Pakalniškis, dr. E. Noakas, M. Virbickienė, A. Kaunas ir J. Jankus.

Buvo sukvietos visos

New Yorko didžiosios jaunimo organizacijos, kurios sudarė Bolfo vajeus komitetą: Studentai Ateitininkai, Korp! Neo-Lithuania, Korp! Vytis, Skaučių "Nėringos" ir Skautų "Tauro" tuntai ir Lietuvos Vyčių 41 kuopa. Tad į posėdį atsilankė minėtų organizacijų šie atstovai: Petras Sandanavičius, Bernardas Seibys, Jonas Gurinskas, Birutė Liobytė, Joana Mažeikaitė, Vytautas Jurgėla, Kęstutis Bileris ir Giedrė Stankūnienė.

Posėdyje plačiai buvo aptarta būsimo Bolfo vajeus eiga ir nusistatyta vajų šiais metais pradėti nuo lapkričio 4 dienos.

• BALF Centro valdybos posėdis įvyko spalio 25 d., kuriame pirm. kun. V. Martinkus padarė pranešimą apie Chicagoje su Bolfo direktoriais svarstytus klausimus bei jų pageidavimus ruošiant 25 metų sukakties minėjimą ir seimą. BALFO pirmininkas pažymėjo, kad Chicagoje yra daug labai pasišventusių darbuotojų. Seimas įvyks Chicagoje, ateinančių metų pradžioje.

Be to, posėdyje paskirta visa eilė pašalpų įvairius kraštus ir svarstyta seimo leidinio klausimas.

• Lilija Šukytė, Metropolitan operos solistė, lankėsi Toronte, Kanadoje, kur buvo pakviesta tartis dėl dalyvavimo tenyščios operos spektakliuose.

• Inž. Kęstutis ir Elena Miklai lapkričio 3 d. giminių ir bičiulių tarpe atšventė 15 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. K. Miklas yra LB Tarybos narys, aktyvus New Yorko lietuvių visuomenės veikėjas ir savo apylinkės amerikiečių organizacijų valdybų narys.

LOS ANGELES

MALONUMAS IR AUKA

Sol. Vanda Stankienė

Los Angeles Inžinierių ir Architektų Sąjungos skyrius pasiryžęs paremti Lietuvių Fondą, kuris grindžia kelius lietuvių tautos atečiai, tam tikslui rengia šaunų balių lapkričio 23 d., šeštadienį, 7 val. vakare Biltmore viešbutyje, Renaissance salėje, 575 Olive St., Los

Aldona Niūniavaitė ir Alfredas Sirgedas rugšėjo 28 d. Los Angeles, Calif. sukurė lietuvišką šeimą. Vestuvių pokylį dalyvavo daug svečių. Jaunieji, kurie susipažino Jaunimo Kongrese Chicagoje, gavo daug sveikinimų. Po vestuvių Aldona ir Alfredas Sirgedai išvyko į Chicago, kur jaunasis yra įsikūręs. L. Kanto nuotrauka

Angeles, Calif.

Programą atliks iš Chicago atvykusi pagarsėjusi šokių muzikos dainininkė Vanda Stankienė, išleidusi šokių plokštelių ir šioje srityje neturinti konkurencijos. Ištaiginga salė, puikus orkestras, pirmos rūšies vakarienė ir balinė programa užtikrina kiekvienai porai malonaus džingumo ne tik tam vakarui, bet ir ilgai atsiminti.

Šį kilnų ir smagų tikslą Los Angeles kultūringoji visuomenė tikrai parems savo atsilankymu.

Inž.-Arch. Sąjungos pirmininkė Žibutė Brinkienė (NO 5-4564) yra ir Los Angeles Liet. Fondo vajeus komiteto išdininkė. (Sk.)

LONG BEACH

NEPAPRASTAS VAKARAS

Long Beach Lietuvių Klubas rengia Bolfo vakarą lapkričio 23 d., 5 val. vak., šeštadienį, Machinist Hall, 728 Elm Ave., Long Beach, Calif. Pelnas skiriamas Balfui.

Bus įdomi programa: solo duetai — dainos, skanūs pietūs, veiks bufetas.

Los Angeles, Santa Monica ir kitų apylinkių lietuvių kviečiami gausiai dalyvauti, linksmai praleisite laiką ir paremsit lietuvių šalpos reikalą.

Įėjimas tik už pietus \$2.00; vaikams \$1.00.

D. Mekišius

DETROIT

SKAUČIŲ VEIKLA

"Gabijos" tunto skautėms — vadovėms žinias pagilinti ir papildyti, artimoje ateityje organizuojama Lietuvių namuose 2 die-

ny kursai. Perdavimui žinių yra pakviestos iš Montrelio J. Tanerienė ir I. Gražytė.

Gerojo darbo fondui, kaip ir kiekvienais metais "Gabijos" tunto skautės, susitarusios su lietuvių parapijų klebonais, prie bažnyčių durų, šiame mėnesyje, daro rinkliavą pasiuntimui siuntinių į Suvalkų trikampį.

ANTANO SMETONOS KONCERTAS

Detroito Meno Institute spalio 27 d. pianistas Antanas Smetona davė recitalį, kuriame buvo išpildomi Joseph Haydn, Ludwig von Beethoven, Frederic Chopin ir Franz Schubert kūriniai. Koncertas užtruko apie porą valandų. Publikai beperstoji mo plojant jis nepagalbėjo dar paskambinti virš programos.

Recitaliui pasibaigus ALT S-gos Detroito Skyriaus pirmininkas Antanas Musteikis padėjo pianistui A. Smetonai ir visiems į šį recitalį atsilankiusiems, pabrėždamas, kad tokio gražaus ir aukšto lygio recitalio Detroito nebūtu me turėję, jei ne programos ketvirtame puslapyje išvardinti nuosirdūs rėmėjai: E. Vizgirdienė, dr. V. Majauskas, dr. B. Girniuvienė, dantų gyd. B. Zelba, adv. A. Ambrose, V.S. Bauža, dantų gyd. Naikauskienė, dr. Gurskytė-Paužienė, Juozas Briedis, V. Zubrickas, St. Geldauskas, J. Kinčius ir A. Sukauskas. A. Grinius